

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI

SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALIYÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM MÜZİĞİ DAĞARINA İLİŞKİN
YETERLİKLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Seda ÖNK AVŞAR

Danışman: Doç. Dr. Hamza ÜSTÜN

TOKAT- 2024

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Hamza Üstün danışmanlığında hazırlamış olduğum “Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Müziği Dağına İlişkin Yeterlikleri” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

.../.../...

Seda Önk Avşar

JÜRİ KABUL VE ONAY

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışmamda maddi ve manevi olarak her türlü desteği veren, değerli vaktini benimle paylaşarak her konuda yardımcı olan ve bana yol gösteren değerli tez danışmanım sayın Doç. Dr. Hamza Üstün' e ve bu çalışmada büyük emekleri olan sayın Prof. Dr. Hamit Yokuş' a çok teşekkür ederim.

Ayrıca bana her türlü desteği veren, her zaman yanımda olan ve sabır gösteren eşime, kızıma ve oğluma teşekkürü borç bilirim.

ÖZET

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM MÜZİĞİNE İLİŞKİN YETERLİLİKLERİ

Önk Avşar, Seda

Yüksek Lisans, Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hamza Üstün

Aralık 2023, xi+66

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma betimsel yöntem çerçevesinde tarama tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığına bağlı görev yapan sınıf öğretmenleri, örneklemini ise Tokat ili Erbaa ilçesinde 2022-2023 eğitim-öğretim yılında görev yapan toplam 223 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterliklerini belirlemek amacıyla, literatür taramasının ardından Yokuş, Önk Avşar ve Üstün tarafından geliştirilen eğitim müziği yeterlik anketi kullanılmıştır. Elde edilen veriler aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve ANOVA ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, çalışma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına yönelik yeterlilik düzeyleri düşük seviyede bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlikleri, demografik özelliklere göre de incelenmiştir. Araştırma sonucuna bakıldığında tüm alt boyutlarda cinsiyete ve branş değişikliği yapıp yapmamalarına göre anlamlı bir fark bulunmazken; yaş, mezuniyet, eğitim, deneyim, kariyer basamağı, statü ve çalgı çalabilme durumlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ilkokullarda müzik derslerini branş öğretmenin vermesinin daha olumlu sonuçlar ortaya çıkaracağı, sınıf öğretmenliği lisans eğitiminin yeniden gözden geçirilerek güncellenmesi ve müzik derslerinin artırılması gibi birtakım öneriler geliştirilmiştir. Yine her okulun donanımlı bir müzik sınıfına ihtiyacı olduğu, derslerde daha çok materyal kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. İlkokullarda müzik ders kitaplarının içeriklerinin zenginleştirilmesi önemli bir adım olarak görülmüş olup, müzik derslerinde akıllı tahtaların aktif olarak kullanılmasının çocuklar üzerinde olumlu sonuçlar doğuracağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Eğitim Müziği Dağarı, Sınıf Öğretmeni, Yeterlilik.

ABSTRACT

CLASSROOM TEACHERS' COMPETENCES RELATED TO EDUCATIONAL MUSIC

Önk Avşar, Seda

Master's Degree, Department of Basic Education, Division of Classroom Education

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Hamza Üstün

December 2023, xi+66

In this study, it was aimed to reveal the competences of classroom teachers regarding educational music repertoire. The research was carried out using the survey technique within the framework of descriptive method. The population of the research consists of classroom teachers working under the Ministry of National Education, and the sample consists of a total of 223 classroom teachers working in the Erbaa district of Tokat province in the 2022-2023 academic year. In the study, in order to determine the competences of classroom teachers regarding educational music repertoire, the educational music competence questionnaire developed by Yokuş, Önk Avşar and Üstün after a literature review was used. The data obtained were evaluated with arithmetic mean, standard deviation, t test and ANOVA. As a result of the research, the competence levels of the classroom teachers constituting the study group towards educational music repertoire were found to be at a low level. Classroom teachers' competencies related to educational music repertoire were also analysed according to demographic characteristics. When the results of the research were analysed, no significant difference was found in all sub-dimensions according to gender and whether they changed their branch or not, whereas significant differences were found in age, graduation, education, experience, career level, status and instrument playing status. In line with the findings obtained from the research, some suggestions have been developed such as the fact that the music lessons in primary schools should be taught by branch teachers will produce more positive results, the undergraduate education of classroom teachers should be revised and updated, and music lessons should be increased. It was also emphasised that each school needs an equipped music classroom and more materials should be used in lessons. Enriching the content of music textbooks in primary schools was seen as an important step, and it was thought that the active use of smart boards in music lessons would have positive results on children.

Keywords: Music Education, Educational Music Diction, Classroom Teacher, Competence.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME	ii
JÜRİ KABUL VE ONAY	iii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLO LİSTESİ	ix
ŞEKİL LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xi
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	4
Önem	4
Sayıtlar	5
Sınırlılıklar	5
Tanımlar	6
BÖLÜM II.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
Eğitim	7
Müzik Eğitimi.....	7
Genel Müzik Eğitimi	8
Özengen Müzik Eğitimi	8
Mesleki Müzik Eğitimi.....	8
İlköğretim Müzik Eğitimi Ve Öğretimi.....	9
Genel Amaçlar.....	9
İlkokul Müzik Dersi Öğretim Programı	10
Sınıf Öğretmenliği Ve Müzik Eğitimi Öğrenimi.....	12
Eğitim Müziği Dağarı.....	14
Prozodi.....	14
Çok Sesli Batı Müziği Ses Sistemi ve Geleneksel Türk Müziği	15
Okul Şarkıları Türleri	18
Yaş Dönemlerine Göre Ses Özellikleri ve Sınırları.....	19

Eşlik.....	20
Müzik Öğretim Yöntemleri	20
BÖLÜM III	25
YÖNTEM.....	25
Araştırmanın Modeli	25
Evren ve Örneklem.....	25
Veri Toplama Araçları.....	26
Çalışma Grubu.....	25
Verilerin Analizi.....	28
Verilerin Toplanma Süreci	29
BÖLÜM IV	30
BULGULAR	30
BÖLÜM V.....	40
SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER	40
KAYNAKÇA	46
EKLER	59
Ek 1. Eğitim Müziği Yeterlik Envanteri.....	59
Ek 2. Etik Kurul Kararı	62
Ek 3. Araştırma İzni	64
Ek 4. Özgeçmiş.....	66

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. İlkokul Müzik Dersi Kazanım Sayısı, Dinleme-Söyleme Alanı Kazanım Sayısı, Kazanımları Öğretmek İçin Önerilen Sürenin Oranı	10
Tablo 2. İlkokul 1., 2., 3., ve 4. sınıf dinleme-söyleme alanı kazanımları	11
Tablo 3. Sınıf Öğretmenliği Yetiştiren Programlarda Müzik Eğitimi	13
Tablo 4. Çalışma Grubu	25
Tablo 5. Lawshe İçerik Endeksi	27
Tablo 6. Basıklık Çarpıklık Değerleri	29
Tablo 7. Eğitim Müziği Dağına İlişkin Yeterlik Puanlarına Ait Bulgular	30
Tablo 8. Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	31
Tablo 9. Yaş Durumuna Göre ANOVA Sonuçları	32
Tablo 10. Mezuniyet Durumuna Göre ANOVA Sonuçları.....	33
Tablo 11. Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları.....	34
Tablo 12. Deneyimlerine Göre ANOVA Sonuçları	35
Tablo 13. Kariyer Basamağına Göre ANOVA Sonuçları	36
Tablo 14. Statü Durumuna Göre T-Testi Sonuçları	37
Tablo 15. Branş Değişikliğine Göre T-Testi Sonuçları.....	38
Tablo 16. Çalgı Kullanma Durumlarına Göre T-Testi Sonuçları.....	38

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. Notaların Dizekteki Yerleri, Tam ve Yarım Ses Aralıkları	15
Şekil 2. Tam Ses Aralığı Koma Değerleri.....	17
Şekil 3. Türk Müziği Perde İsimleri.....	18

KISALTMALAR

SAT : Scholastic Aptitude Test(Eğitim Yetenek Testi)

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımlarına yer verilmiştir.

Problem

Bireysel ve toplumsal sorunların temeli olarak, eğitimin yetersizliğinin hemen herkes tarafından önemli bir etken olarak kabul edildiği söylenebilir. Eğitim sürecinde istendik davranış oluşturmak ve insandan beklenen iş görünün yerine getirilebilmesi, pek çok etkene bağlıdır. İstendik davranışlar planlı bir biçimde okullarda ve gelişigüzel olarak ailede, yolda, tiyatrodan, sinemada, ders dışında, kısaca bireyin yaşadığı tüm çevrede oluşturulmaktadır. İstendik öğrenmelerin gerçekleşmesi ise, ancak öğretim ile mümkündür. Öğretim, belli bir amaca göre verilmesi istenen bilgileri sunma; öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme işidir. Öğretimin gerçekleşmesi, ancak bireyin gelişim ve öğrenme özelliklerine göre düzenlenmesi ve uygulanması ile mümkündür. Bu da eğitim ile gerçekleşebilir. Eğitim, insanın davranışlarını, ilgilerini, yeteneklerini istenilen boyutta gerçekleştirmek için yapılan tüm etkinliklerdir (Akyüz, 2008, s. 2; Senemoğlu, 2012; Türk Dil Kurumu [TDK], 2022).

Bireyin istendik davranışlar oluşturmada ve geliştirmesinde, müziğin büyük katkısı olduğu söylenebilir. Günümüzde müzik, bireysel yönüyle insanların iç dünyalarına dokunan ve onları anlayan, toplumsal yönüyle geçmişten günümüze müziksel birikimi taşıyan ve ekonomik yönüyle ise iş hayatının önemli bir parçası pozisyonundadır. Müzik, hem bir eğitim aracı, hem de bir eğitim alanı olarak tanımlanmakta olup, bireyin eğitim hayatında farklı ders veya disiplinlerinde, öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran bir araç olarak görülmektedir. Çocuklar doğdukları andan itibaren müzikle iç içe büyürler, müzik ile beslenirler. Okul öncesi eğitim ve ilkokullar, müzik eğitiminin başladığı, çocuklara kaliteli müziklerin dinletildiği ilk eğitim alanlarıdır. Çocuklar müzikle iç içe oldukları bu eğitim alanlarında hem bedensel, hem de ruhsal olarak daha sağlıklı bireyler olacaklardır. Yetişkin olduklarında bir sanatçı, bir müzik bilimci veya bir müzik öğretmeni olmasalar bile, müziği seven, iyi müziği seçebilen, müzikten faydalanabilen bireyler olacaklardır (Sun ve Seyrek, 2002, s. 31; Özgür ve Aydoğan, 2006a, s. 2; Uçan, 2005a, s. 13).

Müziğin ilkokul çağındaki çocukların fiziksel gelişimlerine katkısının, oldukça fazla olduğu söylenebilir. Hayatımızdaki seslerin, doğumdan itibaren çocuğu hareketlere

yönlendirdiği bilinmektedir. Şarkılardaki soluk belirteçlerine göre nefes alma, solunum kontrolünü ve akciğer gelişimini sağlar (Sun ve Seyrek, 2002, s. 34). Ayrıca çalgılarla çalışma, hem büyük ve küçük kasların gelişimini hem de psiko-motor gelişimini olumlu etkiler. Bu etkinliklerin grup içinde sürmesi gelişimi hızlandırdığı kadar, iletişim becerilerine yeni bir pencere açar. Ayrıca müzik, sinirbilim ve müzik psikolojisi gibi bilim dallarında yapılan bilimsel çalışmalar ile çalgı eğitiminin beyin fonksiyonlarını geliştirdiğini ortaya çıkarmıştır. Müzik, insan hareketlerini, duygusal algılarını ve bilişsel becerilerini düzenlemeye yardımcı olmaktadır (Eskioğlu, 2003; MEB, 2018; Torun, 2016). 7 yaş altında ve 7 yaş üstünde müziğe başlayan yetişkinlere yapılan araştırmada, yetişkinlerin müzik dışındaki problemlerini çözmek için, beyinlerinde müziği çözümledikleri mekanizmaları kullandıkları ortaya çıkmıştır (Ayata ve Aşkın, 2008).

MEB' in öğretim programlarına baktığımızda, müziğin çocukların bilişsel, psikolojik, sosyal alanlardaki işlevlerini görebiliriz. Bu işlevlere göre çocuk, müzik eğitimi ile sosyal becerilerini de geliştirir. Müzik derslerinde yapılan etkinliklerde arkadaşlarıyla birlikte hareket eder ve bunu alışkanlık haline getirir. Toplum içerisinde nasıl davranılması gerektiğini öğrenerek topluma uyum sağlar, kendisini toplum içerisinde daha rahat ifade eder. İçine kapanık çocukları, arkadaşlarıyla iletişime sevk eder, tüm çocukların aktif iletişim kurmasını sağlar. Müzik sayesinde sevgi, saygı, hoşgörü, aidiyet duygularını geliştirip, sorumluluk bilinci oluşturur. Milli birlik ve bütünlüğümüzü içselleştirmeye fayda sağlayarak, kendi gelenek ve göreneklerini yakından tanır. Çocukların kişilik ve öz güvenlerinin gelişimlerine fayda sağlar, müzik yoluyla estetik ve sanatsal yönünü geliştirir. Müzik eğitimi, çocuğun yaratıcılığının gelişmesine fayda sağlayarak, hayatı, toplumu, insanları daha kolay algılamasını sağlar. Çocuğun küçük yaşlarda alacağı müzik eğitimi, karşılaşacağı problemlerin nedenlerini anlamada, problemlerini çözmede kolaylık sağlar. Müzik etkinlikleri ile çocuğun dikkatini geliştir. (MEB, 2007, 2013, 2018).

Eskioğlu (2003) çalışmasında, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1998 yılında Ulusal Haber Servisi' nde yapılan bir habere göre, SAT (Scholastic Aptitude Test) puanlarının artışı ile sanat etkinlikleri arasında bir bağlantı olduğu sonucuna varılmıştır. Okul İdare Heyeti'nden alınan okul öğrenci kayıtlarına göre, düzenli müzik eğitimi alan çocukların, sanat eğitimi almayanlara göre, SAT sözel puanları 52 ve matematik puanları 37 olmak üzere toplam 89 puan daha fazladır. Türkiye de 2014-2015 eğitim öğretim yılında yapılan bir araştırmaya göre de müzik dinleme etkinliklerinin, ilköğretim öğrencilerinin akademik başarılarına etkisi incelenmiş; müzik etkinliği yapılan grubun ders başarısı daha yüksek bulunmuştur (Özdemir ve Çoşkun, 2018). Yine benzer bir araştırma 2014-2015 eğitim

öğretim yılında ortaokul öğrencileri için yapılmıştır. Araştırmaya göre amatör müzik eğitimi alan öğrencilerin, akademik başarılarını olumlu yönde etkilendiği ve bu öğrencilerin problem çözme becerilerinde olumlu sonuçlar alındığı görülmüştür (Büyükköse, Yıldırım Orhan ve Şeren, 2016).

İlgili literatürde de belirtildiği gibi müzik dersinin, öğrenci akademik başarılarına olumlu etki yaptığı söylenebilir. Müzik eğitimi, formal olarak ilkokul çağına başlamaktadır (MEB, 2018). İlkokul, müzik eğitimi açısından kritik bir dönem olarak değerlendirilebilir. Çünkü ilkokullarda sınıf öğretmenleri tarafından verilen müzik dersleri, müzik eğitiminin ilk adımıdır ve bu adım müzik bilimcilere göre, müziksel güçlerin biçimlendirilmesi açısından çok önemli bir dönem olarak kabul edilir (Uçan, 2005a, s. 16). Her gün okula giden çocuk, ailesinden çok öğretmenini görmekte, onu duyup onu dinlemektedir. Çocuğun üzerinde, sınıf öğretmeninin etkisinin de büyük olduğu söylenebilir. Bir sınıf öğretmeninin, çocuk için gerekli nitelikleri ve kazanımları en uygun yöntemlerle ona aktarması beklenir. Müzik eğitimi, bir sınıf öğretmeninin çocuğa vermesi gereken en önemli nitelikler arasında değerlendirilir. Bu müzik eğitimi gerçekleştirecek olan sınıf öğretmeninin; yeterli düzeyde eğitim müziği dağarına sahip olması gerekirken, bir yandan da bu dağarı en iyi şekilde uygulayabileceği yöntemler bilgisine de sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Bu gerekçelerden yola çıkılarak gerçekleştirilen araştırmanın amacı aşağıdaki gibidir. Tüm bu incelemeler ve araştırmalar neticesinde araştırmanın ana problem cümlesi “Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarı ile ilgili yeterlikleri ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir. Bu problemimizi çözmemizde araştırmaya ışık tutacak alt problemler ise şu şekilde belirlenmiştir:

1. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Sınıf öğretmenlerinin yaş durumlarına göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?
3. Sınıf öğretmenlerinin lisans eğitiminde mezun oldukları okul türüne göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?
4. Sınıf öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?
5. Sınıf öğretmenlerinin kıdem yıllarına göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?

6. Sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik kariyer basamağına göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?
7. Sınıf öğretmenlerinin statü durumlarına göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?
8. Sınıf öğretmenlerinin branş değişikliği yapıp yapmamalarına göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?
9. Sınıf öğretmenlerinin çalgı çalabilme durumlarına göre eğitim müziği dağarı yeterlikleri ne düzeydedir?

Amaç

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterliklerini belirlemektir. Literatür incelendiğinde, eğitim müziği besteleme teknikleri, temel müzik eğitiminde şarkı öğretiminin önemi, eğitim müziği eksenli çalgı öğretimi ve müzik öğretmenliği programında yer alan eğitim müziği dersinin içerikleri hakkında çalışmaların gerçekleştirildiği; fakat sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarı üzerine ile ilgili yeterli çalışma olmadığı gözlenmektedir. İlkokul yıllarının temel eğitim üzerindeki yeri ve önemi düşünüldüğünde, çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal alanları açısından müzik eğitimi önemsenmektedir. Bu yıllarda öğretilen bilgiler, çocuğun ilerideki öğrenmelerine zemin hazırlamakta, bu zemin de tüm hayatını etkilemektedir (Varış, 2020).

Bu bağlamdan yola çıkarak müzik eğitiminin doğrudan bireyi, dolaylı olarak tüm toplumu olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Sürekli değişen ve gelişen 21. yüzyıl becerileri düşünüldüğünde, müzikten yararlanarak fikirlerini, düşüncelerini, duygularını ve değerlerini topluma aktaran bireyler yetiştirilmek amaçlanmaktadır. Verilen müzik eğitiminin kalitesi, niceliği bu sebeple büyük önem taşımaktadır (Tepeli ve Yüksel, 2020).

Çocukların temel eğitimde daha iyi, daha kapsamlı, daha donanımlı bir müzik eğitimi alması, çocukların daha iyi yetiştirilmeleri amacıyla, bu çalışma araştırılmak istenmektedir.

Önem

Sınıf öğretmenleri, genel müzik eğitiminin ilk aşaması olan ilkokullarda müzik derslerini yürütmekle görevlidir. Bu kurumlarda çalışan müzik öğretmeni olmaması, müzik eğitiminin sınıf öğretmenleri tarafından verilmesini gerektirmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan öğretim programı ilkokul seviyesinde 4 ana alt öğrenme alanından oluşmaktadır (MEB, 2018). Bu öğrenme alanları dinleme-söyleme,

müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müzik kültürü olarak belirlenmiştir. Araştırmanın ana problemi dinleme-söyleme öğrenme alanı ile ilgilidir. Öğretim programının tamamına bakıldığında, tüm sınıf seviyelerinde dinleme-söyleme öğrenme alanı %48.5 oranında neredeyse öğretim programının yarısını oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziğine ilişkin yeterlilikleri, öğretim programında yer alan öğrenme alanı ile doğrudan ilişkilidir. Çocuk gelişimi için müzik eğitiminin önemi de düşünüldüğünde, ilkokulda yapılmayan veya sınırlılıklarla yapılan müzik eğitimi ciddi bir sorun olarak görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin derslerde gerçekleştirmediği veya gerçekleştiremediği müzik eğitiminin nedeni araştırılmak istenmiş, bu amaçla eğitim müziği dağarı konusu araştırmaya değer görülmüştür.

Tüm bu düşünceler çerçevesinde, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlilikleri konusu araştırılmak istenmiştir. Literatüre baktığımızda sınıf öğretmenlerinin, müzik eğitimi üzerine yapılmış araştırmalar olduğu fakat bu çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterliliklerinin ortaya konulması bakımından önemli görülmekte olup, literatüre katkı sağlamak için yapılmak istenmektedir. Araştırmanın ayrıca sınıf öğretmenlerine eğitim müziği dağarına ilişkin, kendi eksiklerini veya yetersiz oldukları alanları değerlendirebilmelerine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Sayıtlar

Araştırma şu sayıtlara dayanmaktadır:

- Seçilen yöntemlerin, araştırmada belirtilen amaca ve konuya uygun olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmada edinilen bilgilerin güvenilir ve geçerli olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçme aracının çalışma için yeterli olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri sorulara doğru ve samimi olarak cevap vermiştir.

Sınırlılıklar

- Araştırma dahilinde çalışma grubu olarak belirlenen Tokat ili Erbaa ilçesinde ulaşılabilen sınıf öğretmenleri ile,
- Araştırmada kullanılacak istatistiki yöntemlerle,
- Yüksek lisans tezi için ayrılabilir süre ve araştırmacının sağlayabileceği maddi imkanlarla,

-Araştırmacının ulaşabildiği Türkçe ve yabancı kaynaklar ile sınırlıdır.

Tanımlar

Anonim: Yazarı belli olmayan, bilinmeyen.

Bemol: Bir sesin yarım ton kalınlaştırılacağını gösteren nota işareti.

Diyez: Bir sesin yarım ton inceltileceğini gösteren nota işareti.

Gam: Sekiz notanın kalın sestene inceye veya inceden kalına gitmek üzere sıralanmış dizisi.

Nüans: İnce ayırım. Müzikal ifadeye anlam kazandırmakta kullanılan ses gürlüğü işaretleri.

Oktav: Sekiz sestene oluşan ses dizisi, bir do sesiyle ondan sonraki da sesi arasındaki uzaklık.

Ünison: Bir müzik eserinde, bütün parti ya da seslerin birli ya da sekizli aralıkta paralel hareket etmesi.

Yeterlilik: Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi. Yeterli olma durumu.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Eğitim

Bir insanı yetiştirmek, ona bilgi ve beceriler kazandırmak geçmişten günümüze en büyük ve en önemli sorunlardan biri olmuştur. İnsan hayatının giderek daha karmaşık bir hale geldiği bu yıllarda, bu sorunun daha da önemsendiği görülmektedir. Bu bağlamda bir insanı yetiştirmek, en önemli ve değerli unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat insan kendini geçerli ve güvenli bir şekilde değiştirmedikçe, beklenen ve istenen insanlığa, yetişkinliğe ulaşması mümkün değildir. Bireyin beklenen ve istenen davranışlara ulaşılabilmesi ise, sadece eğitimle gerçekleşebilir (Sönmez, 2012, s.1).

Eğitim, insan yaşamının her evresinde var olan bir süreçtir. Bireyin davranışlarındaki değişikliği yaşamı boyunca değişime tabi tutması, bunu kasıtlı ve istendik olarak gerçekleştirmesi beklenmektedir. Eğitim, insanın yaşadığı toplumdaki yeteneklerini, değerlerini olumlu anlamda geliştirmesidir. En genel anlamda ise eğitim, bireyleri belli amaçlara göre yetiştirme işlemidir ama bunu bilinçli olarak, bir hedefe yönelik gerçekleştirmedir (Akyüz, 2008, s.2; Ertürk, 1972, s. 12; Tezcan, 1985, s. 4; Uçan, 2005a, s. 7).

Eğitim, yaygın bir biçimde okullarda, gelişigüzel olarak tüm çevremizde yapılabilir. Okullarda yapılan eğitim, önceden belirlenen esaslara göre planlı yapılan etkinliklerdir. Uzun ve pahalı bir süreç olduğu için, ciddiye alınması ve son derece önemli bir süreç olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Eğitim, insana yapılan en büyük yatırımdır ve nesilden nesile aktarılacak devam eder (Arslan, 2009, s. 12, 13; Senemoğlu, 2012, s. 86).

Tanımlara bakıldığında genel olarak eğitimin, bireyin yaşantısını her yönüyle etkileyen önemli bir süreç olduğu söylenebilir. Eğitim çerçevesinde bireyin yaşantısını etkileyen ve hayatına yön veren diğer önemli bir eğitim alanı da müziktir.

Müzik Eğitimi

Müzik, duygularımızı ve düşüncelerimizi belirli bir amaç için seslerle anlatma, belirli bir güzelliği ses kaynaklarıyla bütünleştirme sanatıdır. İnsanın gördüklerini, yaşadıklarını, hissettiklerini kelimelere dökemeyip, seslerle anlatmasıdır. Müzik, insanın anlatılmayan duygularını, heyecanlarını seslerle başka ruhlarla yansıtmaya sanatıdır (Uçan, 2005a, s. 10; Say, 2005a, s. 534; Sun ve Seyrek 2002, s. 173; Saygun, 1971, s. 1).

Müzik eğitimi ise, bireylere çocukluk döneminden başlayarak müziksel bir davranış kazandırma veya var olan müziksel bir davranışı değiştirme, geliştirme sürecidir. Müzik

eğitimi en özlü tanımıyla ise, müzik öğretimi bilimi ve sanatıdır (Say,2005a, s. 536; Uçan, 2005a, s. 14; Yokuş ve Yokuş, 2010, s. 16).

Uçan (2005a), müzik eğitimini genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üçe ayırmaktadır.

Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, ayırım yapmaksızın her yaşta ve her düzeyde insana, temel müzik eğitimi kazandırmayı hedefleyen bir eğitimidir. Bu eğitim, toplumun her kesimine hitap eden, her kesimini içine alan bir olgudur. Müziğe ilgisi, isteği, yeteneği olan herkes, genel müzik eğitimi almalıdır. Genel müzik eğitimi okullarda, temel eğitim kapsamında yapılmaktadır. Bu eğitimin amacı, ortak bir müzik kültürü oluşturarak, insanları bilinçli ve duyarlı bir şekilde yetiştirmektir. Ülkemizde genel müzik eğitimini ilköğretim öncesinde anaokulu öğretmenleri, ilkokulda sınıf öğretmenleri, ortaokul ve lisede müzik öğretmenleri gerçekleştirirken; üniversitelerde müzik okutmanları veya müzik öğretim üyeleri gerçekleştirir (Say, 2005b, s. 361; 2005a, s. 536; Uçan, 2005a, s. 31).

Özengen Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi, amatörce yapılan bir müzik eğitimidir. Müziğe ilgisi, isteği ve yeteneği boyutunda etkin katılım sağlayıp, kendini belli bir müzik dalında geliştirip, yetiştirmeyi amaçlar. Bu eğitim, zorunlu değildir, gönüllülük esasına dayalıdır. Ülkemizde özengen müzik eğitimi, ilköğretim okullarında ve liselerde kulüp çalışmaları, seçmeli koro ve orkestra çalışmaları olarak ve müzik kursları olarak yapılmaktadır. Üniversitelerde gençlerin boş zamanlarını değerlendirme amacıyla yeteneğe ve isteğe bağlı olarak, toplu veya bireysel müzik etkinlikler yoluyla yapılmaktadır. Genel olarak tüm toplum bireyleri için özengen müzik eğitimleri ise, özel müzik kurs merkezleri, halk eğitim merkezleri ve gençlik spor bakanlığına bağlı eğitim merkezlerinde yapılmaktadır. Bu eğitim bireyler için, hobi faaliyeti olarak da görülmektedir (İmik ve Dönmez, 2017; Say, 2005b, s. 361; 2005a, s. 536; Uçan, 2005a, s. 31-32).

Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müziği meslek olarak yapacak kişiler için verilen profesyonel müzik eğitimidir. Müzik alanının bir kolunu veya bütünü, o mesleğin gerektirdiği şekilde davranış kazandırmaya yöneliktir. Temelde müzik eğitimi, müziksel okuma ve yazma, işitme, çalgı çalma ve söyleme gibi belli düzeyde yeteneklilik gerektiren alanlarda eğitim verilir. Aldıkları bu eğitimle bestecilik veya yorumculuk gibi müzik sanatçılığı, müzikbilimcilik, müzik öğretmenliği, müzik teknolojluğu gibi meslekleri edinirler. Mesleki müzik eğitimi

kapsamında eğitim alan öğretmen adayları mesleğe atıldıklarında, ilköğretim öncesinden başlayarak çocuklara müzik eğitimi vermektedir. İlköğretim, müzik eğitiminin belli amaçlar içinde, temel becerileri ve değerleri oluşturmada, belli kazanımları gerçekleştirebilmek için temellerin atıldığı kritik bir dönemdir (MEB, 2018; Say, 2005b, s. 361; Uçan, 2005a, s. 32-33).

İlköğretim Müzik Eğitimi ve Öğretimi

Ülkemizdeki eğitim sistemimiz, birey ve toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak analiz edilmiş olup, 2005 yılı itibariyle yapılandırıcı kurama göre düzenlenmiştir. Yapılandırıcı eğitim kuramı ile program vizyonunda ve temel program yaklaşımlarında öğrenciyi merkez alan, bireyi hem kişisel hem de sosyal anlamda değiştirip geliştiren bir öğretim programı hazırlanmıştır. Günümüzde öğrenci pasif değil, bilgiyi alan, işleyen, bilgiyi kendine göre uyarlayan bireyler haline gelmiştir. Bilimde ve teknolojiye yaşanan hızlı ve büyük değişimler, eğitim alanında da kendini göstererek, değişime açık, problem çözebilen, empati kurabilen, eleştirel düşünebilen, öğretmeye değil öğrenmeye önem veren nesiller yetiştirmek amaç haline gelmiştir (MEB, 2006, 2013, 2018).

Bu bilgiler ışığında 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre Türk Millî Eğitiminin genel amaçları, Türk Millî Eğitiminin temel ilkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Genel Amaçlar

Türk Millî Eğitiminin genel amaçları, eğitim ve öğretim programları ile yapılan tüm etkinliklerin; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerini tamamlayıcı nitelikte olup, tüm bu amaçları gerçekleştirmeye yöneliktir.

1. Okul öncesi eğitimini tamamlayan öğrencilerin, kişisel özellikleri temele alınarak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda onların gelişimlerine destek olmak,

2. İlkokul eğitimini tamamlayan öğrencilerin, kişisel özellikleri temele alınarak, ahlaki değerleri bilen, öz farkındalığa ve öz güvene sahip, temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütmeleri gerçekleştirebilen, sosyal ve estetik beceriler edinerek, bunları etkin olarak kullanabilen bireyler olmalarını sağlamak,

3. Ortaokul eğitimlerinin tamamlayan öğrencilerin, ilkokuldaki kazanımlarını geliştirerek milli ve manevi değerleri bilen, bu değerleri içselleştirerek benimseyen, sorumluluk sahibi, temel hak ve özgürlüklerini bilen, öz disipline sahip bireyler olmalarını sağlamak,

4. Lise eğitimlerini tamamlayan öğrencilerin, ilkokul ve ortaokuldaki kazanımlarını geliştirerek milli birlik ve beraberlik duygusunu hayatına yerleştiren, ülkesi için çalışan ve üreten, ülkesini her anlamda kalkındırmayı amaç haline getiren, yetenekleri ve ilgisi doğrultusunda bir mesleğe ve yükseköğretime, en önemlisi hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak (MEB, 2018).

İlkokul Müzik Dersi Öğretim Programı

Müzik dersi öğretim programı, müzik dersinin temel bilgi ve becerilerini, kazanımlar yoluyla öğrencilere aktarıldığı bir çalışma programıdır. Bu programın amacı, müzik yoluyla zihinsel becerileri geliştirerek, yaratıcılıklarını ve yeteneklerini desteklemek; bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirerek, sevgi, saygı ve sorumluluk duygularını destekleyerek, duygu ve düşüncelerini daha iyi ifade etmelerini sağlamak; milli kültürünü yakından tanıyarak, milli birlik ve bütünlüğünü pekiştirmek ve Atatürk' ün Türk müziğine verdiği değeri ve önemi görerek, Türk müziğinin gelişmesine yönelik düşüncelerini ve çabalarını kavramaktır (MEB, 2018).

Müzik dersi öğretim programının dört temel öğrenme alanı vardır. Bunlar:

1. Dinleme-söyleme,
2. Müziksel algı ve bilgilenme,
3. Müziksel yaratıcılık,
4. Müzik kültürüdür (MEB, 2018).

İlkokul müzik dersi kazanım sayıları Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1. İlkokul Müzik Dersi Kazanım Sayısı, Dinleme-Söyleme Alanı Kazanım Sayısı, Kazanımları Öğretmek İçin Önerilen Sürenin Oranı

	Toplam Kazanım Sayısı	Dinleme- Söyleme Alanı Kazanım Sayısı	Önerilen Sürenin Oranı
1. Sınıf	24	11	% 50
2. Sınıf	18	7	% 50
3. Sınıf	22	7	% 47
4. Sınıf	21	5	% 47

(MEB, 2018)

Tablo 1' e göre, 1. Sınıfta 24 kazanım varken, bunun 11 tanesi dinleme-söyleme alanı ile ilgili olup, eğitim öğretim etkinlikleri için ayrılan süre %50 olarak belirlenmiştir.

2. Sınıfta 18 kazanım varken, bunun 7 tanesi dinleme-söyleme alanı ile ilgili olup, eğitim öğretim etkinlikleri için ayrılan süre %50 olarak belirlenmiştir.

3. Sınıfta 22 kazanım varken, bunun 7 tanesi dinleme-söyleme alanı ile ilgili olup, eğitim öğretim etkinlikleri için ayrılan süre %47 olarak belirlenmiştir.

4. Sınıfta 21 kazanım varken, bunun 5 tanesi dinleme-söyleme alanı ile ilgili olup, eğitim öğretim etkinlikleri için ayrılan süre %47 olarak belirlenmiştir (MEB, 2018).

İlkokul 1., 2., 3. ve 4. sınıf dinleme-söyleme kazanımları ise Tablo 2' de gösterilmiştir.

Tablo 2. İlkokul 1., 2., 3., ve 4. sınıf dinleme-söyleme alanı kazanımları

1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
1.Ortama uygun müzik dinleme ve yapma kurallarını uygular.	1. Ses ve nefes çalışmaları yapar.	1. Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır.	1. Birlikte söyleme kurallarına uyar.
2. İstiklal Marşı' nı saygıyla dinler.	2. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır.	2. Birlikte söyleme kurallarına uyar.	2. İstiklal Marşı' nı doğru söylemeye özen gösterir.
3. Çevresindeki ses kaynaklarını ayırt eder.	3. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.	3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun söyler.	3. Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.
4. Çevresinde duyduğu sesleri taklit eder.	4. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.	4. İstiklal Marşı' nı saygıyla söyler.	4. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun müzikler söyler.
5. Çevresinde kullanılan çalgıları tanır.	5. İstiklal Marşı' nı anlamına uygun söyler.	5. Oluşturduğu ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.	5.Müzik çalışmalarını sergiler.
6. Düzenli ve düzensiz sesleri birbirinden ayırt eder.	6. Milli, dini ve manevi günler ile ilgili müzikler dinler.	6. Kendi kültüründen oyunlar oynayarak şarkı ve türküler söyler.	
7. Ses ve nefes çalışmaları yapar.	7.Müzik çalışmalarını sergiler.	7.Müzik çalışmalarını sergiler.	
8. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.			
9. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır.			
10. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.			
11. Müzik çalışmalarını sergiler.			

(MEB, 2018)

Tablo 2' de görüldüğü gibi 1. sınıfta 11, 2. sınıfta 7, 3. sınıfta 7 ve 4. sınıfta 5 tane dinleme-söyleme alanı ile ilgili kazanım mevcuttur.

Yukarıda da görüldüğü gibi, ilköğretim müzik dersi öğretim programı, ilköğretim çağındaki çocukların müziksel yaşantılar yoluyla, pek çok açıdan bilgi, beceri ve gelişim göstermesine olanak veren bir vizyona sahiptir. Bu bağlamda, sınıf öğretmenlerinin de ilköğretim müzik öğretim programını yürütürken, programın gerekliliklerini yerine getirmesi gerektiği düşünülmektedir.

Sınıf Öğretmenliği ve Müzik Eğitimi Öğrenimi

Cumhuriyetin ilk yıllarında, niteliği ve niceliği yüksek öğretmenler yetiştirmek gerekli görülüyordu, bunun için önemli çabalar harcandığı söylenebilir. Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda, ilkokullara öğretmen yetiştiren 20 tane öğretmen okulu vardır. Bunlardan 7'si kız öğretmen okulu, 13'ü erkek öğretmen okuludur. Bu yıllarda öğretmen sayısı, 10.102'dir. Bunlardan 378' i kadın, 2.356' sı erkek olmak üzere 2.734 kişi, öğretmenlik eğitimi almıştır. Geriye kalan öğretmenler ise, ilköğretim mezunu veya medrese eğitiminden terk, düzenli bir eğitim almamış, öğretmenlik ehliyeti taşımayan kişilerdir. 1924 yılında ilk öğretmen okulları 5 yıllık olarak eğitim vermiş, 1932-1933 eğitim öğretim yılından itibaren, 6 yıla çıkarılmıştır. Bu 6 yılın ilk 3 yılı alan ve kültür eğitimi, son 3 yılı mesleki eğitim olarak düzenlenmiştir. 17 Nisan 1940 tarihinde, ilkokul öğretmeni yetiştirmek için köy enstitüleri açılmıştır. Sayıları 21' i bulan köy enstitüleri, tarıma elverişli arazisi olan köylerin yakınlarında kurulmuştur. Tamamen Türkiye' ye özgü olan bu köy enstitüleri, kırsal bölgelerde okulların toplumun yaşam merkezi olmasını sağlamakta, buradan mezun olan öğretmenin kendi köyünde dönüp eğitim vermesini hem okul hem de toplumun eğitmeni olmasını hedefliyordu. Köy enstitüleri öğretmen okullarına dönüştürülerek, 1954 yılında tamamen kapatılmıştır. Bu okullarla birlikte, 1950' li yılların sonunda 52 tane ilköğretmen okulu mevcut olmuştur (Akyüz, 2008, s. 380-385; Dursunoğlu, 2003; Eşme, 2003; www.tr.wikipedia.org).

1970-1971 eğitim öğretim yılından itibaren, ilköğretmen okullarının eğitim süresi 4 yıl olarak belirlenmiştir. Bu yıllarda bu okulların düzeyleri biraz daha yükseltilerek, eğitim programları daha kapsamlı hale getirilmiş, bu okullardan mezun olanlar, lise mezunlarına denk sayılması sağlanmıştır. 1973 yılında çıkan bir yasa ile öğretmenlik, özel bir ihtisas mesleğidir hükmü ile yükseköğrenim görmeleri gerektiği vurgulanmıştır. Bu kanun ile birlikte 1973-1974 öğretim yılından itibaren ilk öğretmen okullarından uygun olanlar iki yıllık yüksekokul olarak eğitim enstitüleri haline dönüştürülmüş, yüksekokula uygun olmayan okullar ise, öğretmen liselerine dönüştürülmüştür. 20 Temmuz 1982'den itibaren bu enstitüler,

üniversitelere bağlanmıştır. Tüm seviyelerdeki öğretmenlerin en az lisans öğrenimi görmelerini öngören 23.5.1989 tarih ve 89.22.876 sayılı YÖK kararı ile eğitim enstitüleri de 4 yıla çıkarılmıştır. 3.7.1992 tarih ve 3837 sayılı kanunla da tüm okullar, Eğitim Fakülteleri haline dönüştürülerek, Sınıf Öğretmenliği Bölümü oluşturulmuştur(Akyüz, 2008, s. 383; Çetin ve Gülseren, 2003; Deringöl, 2007; Dursunoğlu, 2003).

Sınıf öğretmeni yetiştiren programlarda müzik eğitimi derslerine geçmişten günümüze çeşitli sürelerde ve içeriklerde yer verilmiştir. Tablo 3' de sınıf öğretmenliği eğitiminde ilköğretmen okullarından başlayarak günümüze değin yer verilen müzik ders ve sürelerine yer verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmenliği Yetiştiren Programlarda Müzik Eğitimi

Okul	Ders	Süre
İlköğretmen Okulu (1924)	Musiki	5 yıl, haftada 1 saat
İlköğretmen okulu (1937)	Müzik	3 yıl, haftada 1 saat
İki Yıllık Eğitim Enstitüsü (1974)	Müzik Öğretimi	3 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik (Seçmeli Ders)	3 yarıyıl, haftada 3 saat
İki Yıllık Eğitim	Müzik Öğretimi 1	1 yarıyıl, haftada 2 saat
Yüksekokulu (1981)	Müzik Öğretimi 2	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik Öğretimi 3	1 yarıyıl, haftada 2 saat
Eğitim Önlisans Programı (1986)	Özel Öğretim Yöntemleri	1 yıl
Dört Yıllık Eğitim	Müzik	1 yarıyıl, haftada 2 saat
Yüksek Okulu (1989-1990)	Müzik 1	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik 2	1 yarıyıl, haftada 2 saat
Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	Müzik 1	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik 2	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik 3	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik Öğretimi	1 yarıyıl, haftada 2 saat
Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	Müzik 1	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik 2	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik Öğretimi	1 yarıyıl, haftada 3 saat
Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	Müzik	1 yarıyıl, haftada 2 saat
	Müzik Öğretimi	1 yarıyıl, haftada 3 saat
Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı(2018)	Müzik Öğretimi	1 yarıyıl, haftada 3 saat

(Aydınlı, 2007, s. 46)güncelleştirilerek alınmıştır.

Günümüzde sınıf öğretmenliği lisans programlarında müzik dersi, VII. yarıyıl da müzik öğretimi adı altında, haftalık 3 saat olarak yer almaktadır. İçerik olarak müzik öğretimi dersinde müzik öğretim yöntem ve teknikleri, nota öğretim teknikleri, ritim çalışmaları ve

Orff Yöntemi teknikleri, çocuk şarkılarının düzenlenmesi, okul çalgılarının şarkı öğretiminde kullanılması, oyun, dans, müzik, drama etkinlikleri, müziğin estetikle ilişkisi ve müziksel beğenin geliştirilmesi, müzik dersi etkinliklerinin diğer disiplinlerle ilişkisi, ilköğretim müzik programı ile ilgili etkinlikler yapıldığı görülmektedir (YÖK, 2019).

Eğitim Müziği Dağarı

Eğitim müziği dağarı, okul öncesinden yüksek öğretim sonuna kadar, öğrencilere müzik yoluyla kazandırılması hedeflenen davranışların, belli kurallara göre seçilerek aktarılmasını sağlayan eğitim materyalleridir. Bu dağar, farklı türlerde müziklerden oluşur ve belli ilkelere sahiptir. Her müzik türü, kendine has kuralları içinde barındırarak toplumda farklı müzik beğenilerini ve kültürlerini oluşturur. Yerelden ulusala, ulusaldan evrensele uzanan geniş bir yelpazesi mevcuttur. Eğitim müziği dağarı, tüm bu özellikler içerisinde her kademe ve düzeyde müzik derslerinde ve okul etkinliklerinde kullanılan çok değerli bir hazinedir diyebiliriz (Bilgin, 2004; Uçan, 2005b).

Eğitim müziği dağarının oluşturulmasında müziksel açıdan öne çıkan unsurlar aşağıdaki gibidir:

Prozodi

Prozodi, kökeni Yunanca pros: ona göre ve ode: şarkı sözcüklerinden oluşan, anlam bakımından söz ve müziğin uyuşması demektir. Söz ve müzik arasındaki güzel ilişkinin, mana ve ahenk bakımından başarılı bir şekilde kaynaşmasıdır (Özgür ve Aydoğan, 2006a, s. 148; Say, 2005a, s. 95; www.wikipedia.org).

Prozodi, dört ana ilkeye dayanır:

- 1) Ritim birliği
- 2) Vurgu birliği
- 3) Anlam birliği
- 4) Anlatım birliği

Ritim birliği

Şarkılarda şarkı sözlerinin ritmiyle, ezginin ritminin birbirine uyuşması, bütünleşmesidir. Şarkı sözleri notalanırken, açık heceye (sonu sesli harfle biten hece) kısa nota ve kapalı heceye (sonu sessiz harfle biten hece) uzun nota getirilerek, ritim birliği sağlanır (Özgür ve Aydoğan, 2006a, s. 148).

Vurgu birliği

Bireyler konuşurken en çok dikkat çekmek istediği noktayı, daha baskın söylerler. şarkılarda da bazı heceler daha vurgulu söylenerek, o kelimeye dikkat çekilmek istenilir. Vurgunun yapıldığı yere göre cmlerler, farklı anlamlar kazanır. şarkılarda, şarkı sözlerinde vurgu yapılmak istenen heceye ince nota getirerek veya bu heceyi kuvvetli zamana denk getirerek vurgu birliği sağlanır (zgr ve Aydoğan, 2006a, s. 150).

Anlam birliği

şarkı sözlerinin anlamı ile ezginin anlamının, birbiriyle bütünleşik olmasıdır. şarkılarda şarkı sözünün bittiği yerde, ezgide bitirilerek anlam birliği sağlanır (zgr ve Aydoğan, 2006a, s. 150).

Anlatım birliği

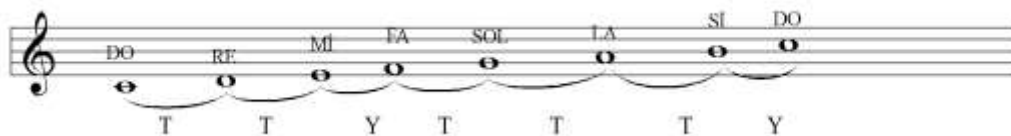
şarkı sözlerinin anlattıklarının, ezgiyle desteklenir olmasıdır. Eğer şarkı sözleri neşeyi, coşkuyu anlatıyorsa, ezgi de neşeli ve coşkulu olmalıdır ya da tam tersi; şarkı sözleri duygusal bir anlatıma sahipse, ezgi de duygusal olmalı, şarkı sözlerini destekleyici nitelikte olmalıdır. Aksi takdirde anlatım birliği sağlanamaz (zgr ve Aydoğan, 2006a, s. 151).

Çok Sesli Batı Müziği Ses Sistemi ve Geleneksel Türk Müziği

Öğretim programı ve ders kitapları incelendiğinde, müzik ğretimi iki ana başlık altında toplanmaktadır. Bu ana başlıklar çok sesli batı müziği ve geleneksel Türk müziği olarak sınıflandırılmıştır (MEB, 2018).

Çok Sesli Batı Müziği Ses Sistemi (Tampere Sistem)

Tampere sistem, çok sesli batı müziği ses sisteminin temel sistemidir. Bu sistem, bir oktav aralığındaki tam ikili aralığını ortadan iki parçaya bölerek, bir oktavda eşit aralıklı 12 ses oluşturmaktadır. Tampere sistemde, bir önceki notanın diyezi ile bir sonraki notanın bemolü aynı ses olarak kabul edilir. Tampere sistemin tam olarak ne zaman ve nerede bulunduğu bilinmiyor olmakla birlikte; J.S. Bach tarafından geliştirilerek kullanıldığı düşünülmektedir (Kalender ve Barış, 2022; İstanbul Üniversitesi, 2013; Say, 2005a, s. 434; 2005b, s.507-508). Aşağıda şekil1' de tampere sisteme ait notaların yerleri, tam ve yarım ses aralıkları gösterilmektedir.

şekil 1. Notaların Dizekteki Yerleri, Tam ve Yarım Ses Aralıkları

Şekil 1 'e göre:

- Do – Re arası tam ses
- Re – Mi arası tam ses
- Mi – Fa arası yarım ses
- Fa – Sol arası tam ses
- Sol – La arası tam ses
- La – Si arası tam ses
- Si – Do arası yarım sestir.

Geleneksel Müzik Bilgisi

Geleneksel Türk Halk Müziği

Geleneksel Türk halk müziği, halkın duygu ve düşüncelerini, sevincini ve üzüntüsünü yöresel olarak anlatan müzik türüdür. Sözlü ve sözsüz özelliklere sahip olup, kuşaktan kuşağa aktarılacak günümüze kadar gelmiştir. En önemli özelliği yöresel ve anonim olmasıdır. Yöre halkının yaşam tarzını, kültürünü sadelik ve samimiyetle anlatan, köklü bir geçmişe, zengin bir birikime sahip olup ve din dışı özellikler taşımaktadır. Geleneksel Türk halk müziği, ritim yönünden uzun hava ve kırık hava olarak, iki gruba ayrılır:

Uzun Hava: Belli bir ölçüsü ve ritmi olmayan, doğaçlamaya dayalı, serbest ritimli Türk halk müziği formudur. Sözlü özellikte olup, hüznü, duygusal konuları işlemektedir. Yöresine göre adlar almaktadır. Ağıt, barak, bozlak, maya vb. bu formlardan birkaçıdır.

Kırık Hava: Belli bir ölçüsü ve ritmi olan, sözlü ve sözsüz özelliklere sahip Türk halk müziği formudur. Türküler ve oyun havaları kırık havaların içerisinde. Oyun havaları, yöresel olarak farklı adlar alır. Horon, halay, zeybek, bar, hora, karşılama vb. bu formlardan birkaçıdır (Aydoğan, 2007, s.71; MEB, 2016, s. 190-191; 2019, s. 14-27; Say, 2005b, s. 542-543; www.wikipedia.org).

Geleneksel Türk Sanat Müziği

Geleneksel Türk sanat müziği, yaklaşık olarak 500 yıllık bir tarihe sahip, bu tarih içinde sanatsal amaçlı olarak yapılmış ve geliştirilmiş, dini ve din dışı olarak yapılan, kendine özgü kuralları olan sözlü ve sözsüz bir sanattır. Türk sanat müziğinde sesler, koma adı verilen perdelerden meydana gelir. Koma, insan kulağının ayırt edebildiği ve bir tam ses aralığının, dokuz eşit parçaya bölünmüş olan, en küçük aralıktır (Say, 2005b, s. 217; Yahya Kaçar,

2009a, s. 51; 2009b, s. 3; Yiğit, 2018, s. 51). Aşağıda Şekil 2' de bir tam ses aralığındaki koma değerleri gösterilmiştir.

DO	1 Koma	1 Koma	1 Koma	1 Koma	1 Koma	1 Koma	1 Koma	1 Koma	1 Koma	RE
	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	

Şekil 2. Tam Ses Aralığı Koma Değerleri

Şekil 2' de görüldüğü gibi do ve re aralığı bir tam ses olup, 9 eşit parçaya bölünmüştür. Her bir parça 1 koma değerindedir.

Geleneksel Türk sanat müziği, makam adı verilen, kendine özgü kurallara sahip, müzik dizilerinden oluşur. Makam kelimesi ilk kez 15. yüzyılda Abdülkadir Meragi tarafından kullanılmış olup, günümüze kadar 600' e yakın makam bulunmuştur. Her makamın kendine has kuruluş özellikleri, perde ve ses alanları vardır, bu sayede her makam kendine özgü karakteristik özelliği sahiptir. Bu özellikler geleneksel Türk müziğine çeşitlilik vererek, zenginlik kazandırır. Ayrıca geleneksel Türk sanat müziğinin, zengin ritmik kalıpları vardır. Bunlara usul adı verilir. Her usulün bir adı vardır(Say, 2005b, s. 217-218; Yahya Kaçar, 2009a, s. 52-63; 2009b, s. 4-16; Yiğit, 2018, s. 51).

Geleneksel Türk sanat müziğinde perde adı verilen notaların isimleri de farklıdır. Aşağıdaki Şekil 3' de geleneksel Türk sanat müziğinde kullanılan perde isimleri verilmiştir.

Şekil 3, geleneksel Türk sanat müziğinde kullanılan perde isimlerini dört satırda göstermektedir. Her satır, bir ana perde ismiyle başlar ve altı altı parçaya bölünmüş bir aralıkta yer alır. Her parça, bir perde ismiyle etiketlenmiştir.

Satır	Perde İsimleri
1	KABA ÇARGÂH, YEGÂH, HÜSEYİNİ AŞİRÂN, ACEM AŞİRÂN, IRAK, RAST
2	DÜĞÂH, BUSELİK, SEGÂH, DİK KÜRDİ, KÜRDİ, ÇÂRGÂH
3	NİM HİCAZ, HİCAZ, NEVA, HÜSEYİNİ, ACEM, EVİÇ
4	MAHUR, GERDANİYE, MUHAYYER, TİZ BUSELİK, TİZ SEGÂH, TİZ ÇARGÂH

Şekil 3. Türk Müziği Perde İsimleri

(Yahya Kaçar, 2009, s. 21)

Şekil 3' te görüldüğü gibi kalın do sesine kaba çargah, re sesine yegah, mi sesine hüseyini aşiran, fa sesine acem aşiran, sol sesine rast, la sesine düğah, si sesine buselik, ince do sesine çargah adı verilmektedir.

Okul Şarkıları Türleri

Eğitim müziği dağarında kullanılan çocuk şarkıları dört grupta incelenebilir:

- 1) Aktarma Şarkılar
- 2) Öykünme Şarkılar
- 3) Anonim Şarkılar
- 4) Türk Okul Şarkıları (Sun ve Seyrek, 2002, s. 26; Sağer, 2004)

Aktarma Şarkılar

Aktarma şarkılar, yabancı bir ülkenin eğitim müziğine, çocuk şarkılarına veya yerel halk şarkısına, Türkçe söz yazılarak oluşturulan şarkılardır (Kaya, 2016; MEB, 2007; Sun ve Seyrek, 2002, s. 26; Özparlak ve Sonsel, 2020; Sağer, 2004).

Öykünme Şarkılar

Öykünme şarkılar, taklit şarkılar demektir. Sözü ve müziği tamamen Türk besteciler tarafından yapılmış olsa da armoni ve müzik yapısı bakımından batı müziği kurallarına ait olan şarkılardır. Eğitim müziği dağarımızda, major ve minör tonlarda yazılan şarkılar, öykünme şarkılara örnektir (Kaya, 2016; MEB, 2007; Sun ve Seyrek, 2002, s. 26; Özparlak ve Sonsel, 2020; Sağer, 2004).

Anonim Şarkılar (Tekerleme-Saymaca-Ninni-Halk Türküleri)

Eğitim müziği dağarımızda, tekerleme, saymaca, ninni ve halk türküleri anonim şarkılar kategorisindedir. Geçmişten günümüze kuşaktan kuşağa aktararak gelen, Türk halk kültürünü yansıtan ezgilerden oluşur. Belli bir çeşitliliğe ve büyük bir zenginliğe sahiptir(Kaya, 2016; MEB, 2007; Sun ve Seyrek, 2002, s. 24-27; Özparlak ve Sonsel, 2020; Sağer, 2004).

Türk Okul Şarkıları

Türk okul şarkıları, Türk besteciler tarafından yazılan, Türk halkının yaşam tarzını ve kültürünü yansıtan, Türk müziği dizilerinden ve makamlarından elde edilerek oluşturulan

şarkılardır (Kaya, 2016; MEB, 2007; Sun ve Seyrek, 2002, s. 27; Özparlak ve Sonsel, 2020; Sağer, 2004).

Yaş Dönemlerine Göre Ses Özellikleri ve Sınırları

Eğitim müziği dağarı oluştururken, yaş dönemlerine göre çocuk seslerinin özelliklerine ve ses sınırlarına dikkat edilmesi gerekmektedir. Yaşanılan ülkenin iklimi, coğrafyası, sosyo kültürel ve ekonomik yapısı, insan seslerini de etkilediği görülmektedir. Ülkemizin de kendine özgü ses özellikleri ve ses sınırlılıkları mevcuttur. Yaş dönemlerine göre; birinci yaş dönemi (6-12 yaş arası), ikinci yaş dönemi (12-15 yaş arası) ve üçüncü yaş dönemi (15-18 yaş arası) olarak ayırabiliriz. Bu yaş dönemleri, genel olarak birinci yaş dönemi ilkökula, ikinci yaş dönemi ortaokula ve üçüncü yaş dönemi liseye denk gelmektedir (Egüz, 1999, s. 111; Sağer ve Albuz, 2008, s. 4).

Birinci Yaş Dönemleri (6 - 12 Yaşlar Arası)

Birinci yaş dönemindeki sesler, çocuk sesleri olarak adlandırılır. Bu dönem, çocukların ergenliğe girmeden önceki dönemidir ve cinsiyet olarak erkek ile kız sesi arasında belirgin bir fark yoktur. Genellikle ilkökul yıllarına denk gelen bu yaş döneminin ilk yıllarında, eğitim müziği dağarcığı belirlenirken, re-la arasındaki eserler tercih edilmelidir. Bu yaş döneminin son yıllarında ise, re-ince do arasındaki eserler tercih edilebilir. Bunun temel sebebiyse, kız ve erkek çocuklarının 9-10 yaşlarından itibaren ses organlarında gelişim yaşanması ve ses sınırlarının genişlemesidir (Egüz, 1999, s. 115-117; Sağer ve Albuz, 2008, s. 5-6).

İkinci Yaş Dönemleri (12 - 15 Yaşlar Arası)

İkinci yaş dönemi yaklaşık olarak ortaokul yıllarında denk gelmektedir. Bu dönemin ilk yılları, çocuk seslerinin devamı niteliğindedir ve seslerinde herhangi bir problem yoktur. Genellikle çocuklar bu dönem içerisinde ergenlik dönemine geçiş yapacağı için, daha sonra seslerinde birtakım pürüzlenmeler, kısılmalar ve ani iniş çıkışlar yaşayacaktır. Bu değişimlere ses değişim olayı denilmektedir. Özellikle erkek çocuk seslerinde bu değişimleri güçlü bir şekilde hissederken, kız çocuk seslerinde büyük değişimler yaşanmaz. Eğitim müziği dağarı açısından, bu dönem içerisinde söyletilecek eserlerin re-la veya do-la aralığında olmasına dikkat etmek gerekir. Bu dönemdeki sesleri çok yormamakta fayda vardır (Egüz, 1999, s. 121-124; Sağer ve Albuz, 2008, s. 6-7).

Üçüncü Yaş Dönemleri (15 - 18 Yaşlar Arası)

Üçüncü ya dönemi, lise yıllarında denk gelmektedir. Bu dönemin ilk yıllarında, erkek seslerinde bazı problemlerle karşılaşılabilirken, ilerleyen zamanlarda bu problem ortadan

kalkar ve ses gelişimi tamamlanmış olur. Kız seslerinde ise, genellikle herhangi bir problem yaşanmaz ve genellikle ses gelişimi tamamlanmıştır. Yine de eğitim müziği dağarcığı oluşturulurken, öğrenci seslerini çok zorlamayan ses aralıklı eserler tercih edilmelidir. Genellikle bu dönemdeki eserlerin ses aralığı, kalın si ile ince mi aralığında olabilir (Egüz, 1999, s. 128-131; Sağer ve Albuz, 2008, s. 7).

Eşlik

Bir müzik eserinde, melodiyi destekleyen, ona içerik ve derinlik kazandıran veya o eseri ön plana çıkaran müzik partisine eşlik denir. Eşlik, müzik eseriyle bir bütünlük oluşturarak hem şarkıyı söyleyeni hem de şarkıyı dinleyeni gönülden etkileyerek, eseri daha da güzelleştirmektedir (Bilgin, 1998; Kurtuldu, 2016; Say, 2005b, s. 186).

Şarkılar, müzik derslerinde en çok kullanılan etkinlikler biridir. Bir müzik dersi şarkısız düşünülemez, şarkı söylemeden o ders tamamlanmış sayılmaz. Şarkı söylemek, müzik eğitiminin temelinde vardır. Okulda veya okul dışında öğrencilerin birlikte şarkı söylemeleri, onların duygularını, düşüncelerini, zekasını olumlu yönde etkilemektedir. Bu şarkıları eşlikle söylemek, kazandırılması istenen davranışı pekiştirmeye katkı sağlayacak, onların hafızasında kalıcı yer tutacaktır. İlkokul müzik derslerinde öğretilen şarkılar, genellikle tek sesli ve eşliksiz yazılmıştır. Bir şarkıyı öğretirken yapılacak olan eşlik, çocukların daha temiz okumasını sağlayarak; şarkının müzikalitesini ve armonisini zenginleştirecektir. Böylece daha güzel ve daha verimli, istenen ve beklenen faydayı sağlayan bir müzik dersi yapılmış olacaktır (Dağdeviren, 2006; Piji, 2007; Sun, 2006, s.1). Zuckmayer, Cangal ve Atalay, eşlik konusunda şunları söylemişlerdir:

“Okullarda öğreteceğiniz şarkıları, piyanoda eşliklerini yaparak öğrencilerinize söyletmelisiniz. Eşliklerin çalınması hem şarkıların öğretimi sırasında hem de şarkı öğretildikten sonra öğrencilere söylenirken yapılmalıdır. Böylece öğrencilerle müzik yapmak, onları aynı tempo ve ton içinde tutmak yanında, şarkıyı söylerken piyanoyu dinlemelerini sağlayarak onlara çokseslilik duygusunu da kazandırmış olursunuz” (Zuckmayer, Cangal ve Atalay, 1977, s. 11).

Müzik Öğretim Yöntemleri

Müzik öğretim yöntemleri, müzik dersi içerisinde kazanımları gerçekleştirmek amacıyla yapılan yöntemlerdir. Müzik eğitiminde kullanılan başlıca yöntemler, 3 başlıkta toplanmaktadır: Genel öğretim yöntemleri, özel öğretim yöntemleri ve özgül öğretim yöntemleri (Uçan, Yıldız ve Bayraktar, 1999, s. 42-45; MEB, 2013; 2016).

Genel öğretim yöntemleri

Genel müzik öğretim yöntemleri, geleneksel öğretim modelleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Uçan, Yıldız ve Bayraktar (1999) müzik eğitiminde kullanılmakta olan genel öğretim yöntemlerini şu başlıklar altında sınıflandırmıştır.

1. Anlatma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
2. Tartışma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntem Yöntemi,
3. Sorma/Yanıtlama (Yanıt alma) Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
4. Karşılıklı Konuşma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi(Karşılıklı Müzik Öğretim Yöntemi),
5. Görüşme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
6. Araştırma/İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
7. Sunma/Alma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
8. Bulma/Keşfetme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
9. Yaratma/Üretme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
10. Oyunlama/Oyunlaştırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
11. Rol yapma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
12. Örnek Olay İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
13. Yaşam Öyküleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
14. İşbirliği Yapma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (İşbirlikli Müzik Öğretim Yöntemi),
15. Paylaşma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
16. Sorun Çözme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
17. Gösterme/Yaptırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
18. Çalışma/Çalıştırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
19. Yapma/Yaşama Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
20. Tasarlama/Gerçekleştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
21. Öğrenmeyi Öğretme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
22. Öğrenme Yaklaşımları Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi

Görüldüğü gibi belirlenen 22 öğretim yöntemi, eğitim bilimlerinin tamamında kullanılan öğretim yöntemlerini içermektedir.

Özel öğretim yöntemleri

Özel öğretim yöntemleri, çağdaş öğretim modelleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkmen (2021, s. 80) müzik eğitiminde kullanılan özel öğretim yöntemlerini 4 ana başlık altında toplamıştır. Dalcroze, Kodaly, Orff ve Suzuki Yöntemleri müzik eğitiminde yaygın olarak kullanılan özel öğretim yöntemleridir.

Dalcroze Yöntemi

Dalcroze yöntemi, Emile Jagues-Dalcroze (1865-1950) tarafından bulunmuş ve kendi soy ismiyle tüm dünyada tanınmıştır (Eren, 2019). Müziksel okuma, yazma ve söylemeyi beden dilini kullanarak ritmik hareketlerle ifade etme biçimidir. Yirminci yüzyılda pedagojik anlamda önde gelen müzik yöntemlerinden olup, çocukların erken yaşta eğitilmeleri gerektiğini savunmaktadır. Bu yöntem ritimle bütün vücudu kullanarak, bedenle beyin arasında güçlü bir etkileşim sağlayarak, verimli, kuvvetli ve kalıcı bir müzik eğitimi gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Kendine özgü müzik hareketlerini de içeren Dalcroze, müzik eğitimini yeni fikirlerle destekleyerek, çocuğu merkeze alan, çocuğun aktif olduğu bir anlayışı ortaya koymuştur. Bu metodun üç temel ögesi vardır: Ritmik hareket, kulak eğitimi-solfej ve doğaçlama. Bu üç öge birbirinden bağımsız değildir ve bu üç ögeyi işlevsel hale getirmek öğretmene bağlıdır (Ertekin, 2016; Kaya, 2015;Özal, 2007a; Yıldız, 2006, s. 73-74).

Müzik eğitimi içerisinde, özellikle okul öncesi ve ilkokullarda Dalcroze yaklaşımını kullanmak, çocukların zihinsel ve kas gelişimini desteklemekte, çocukların dikkat sürelerini artırmaktadır. Çocuklar için hem eğitici hem de eğlenceli bir eğitim anlayışını benimseyerek, hedefe uygun, kalıcı ve istendik davranışların kazandırılmasını kolaylaştırmaktadır. Çocukların sosyal, dışa dönük, kendilerini ifade edebilen bireyler olmasını sağlamaktadır (Tunçer ve Doğrusöz, 2013).

Kodaly Yöntemi

Kodaly yöntemi, Macar besteci Zoltak Kodaly (1882-1967) tarafından bulunmuş olup, kendi soy ismiyle anılmaktadır. Müziksel okuma, yazma ve söylemeyi şarkı söyleyerek ifade etme biçimidir. Genellikle bu yöntemde şarkı söylemek, toplu olarak yapılır ve dans etmek, oyunlaştırarak eğitim yapmak bu metodun temel prensiplerindendir. En önemli özelliklerden biri erken yaşta müzik eğitimi yapılmasını savunmaktadır. Kodaly yönteminde, kendi kültürünün halk şarkılarını temele alan, çocuk şarkıları ve tekerlemeleri, okul şarkıları eğitim müziği dağarında kullanılır. Çocuklar büyüdükçe, daha geniş aralıklı ve karmaşık ritimli şarkılar, çocukların eğitim müziği dağarına eklenmektedir. Her çocuk nasıl okuma, yazma biliyorsa, temel müzik bilgisi de bilmelidir, mantığı vardır. Bu eğitimde ebeveyn ile öğretmen arasında sıkı bir ilişki olmalıdır (Ertekin, 2016; Kaya, 2005; Mete ve Çoban, 2022; Yıldız, 2006, s. 70).

Kodaly yöntemi, müzik ile dansı birleştirmektedir. Çocukların müzik dersine aktif katılımını sağlamaktadır. Oyun çağındaki çocuk için dans ve müzik de bir oyundur aslında. Şarkılar da oyunlaştırılarak öğretilmektedir. Kodaly, müzik eğitiminin doğuştan başlatılması gerektiğini düşünmektedir: “Eskiden çocuğun müzik eğitimi doğumundan dokuz ay önce

başlamalı, diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşünce de değilim. Çocukların müzik eğitimi, annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı” (Öz, 2001, s.104).

Kodaly yöntemi, okul öncesi ve ilkokullarda müzik eğitiminde mutlaka kullanılması gereken yöntemlerden biridir. Çocukların doğal gelişimini ön plana alarak, onların zihinsel gelişimlerini desteklemektedir. Kodaly eğitimi, çocukların kendi yaşantısından yola çıkarak, yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene düşüncesiyle, kimseyi ayırmadan, müzik herkes içindir felsefesiyle yapılmaktadır (Kar, 2020; Ören, 2011; Özeke, 2007).

Orff Yöntemi

Orff yöntemi, Alman besteci Carl Orff (1895-1982) tarafından bulunmuş olup, kendi soy ismi ile anılmaktadır. Müziğe ritim, ezgi ve hareket ile başlayarak, kendini ifade etmesini sağlayan pedagojik bir yaklaşımdır (Özbay ve Can, 2020). Dalcroze yaklaşımından etkilenecek ortaya çıkan bu yaklaşım, dans ve müziğe dayanan bir öğretim sistemine sahiptir. Erken yaşta eğitime başlayan Orff eğitimi, bireysel veya toplu olarak yapılabilir. Çocukların duydukları bir müziğe doğaçlama yoluyla, bedenlerini kullanarak ritmik hareketler yaparlar. El çırpma, sallanma, koşma, yürüme vb. hareketler yapabilirler. Bunları yaparken çalgı da çalabilirler. Orff çalgıları olarak adlandırılan genellikle vurmali ve tuşlu çalgılardan oluşan çalgılar tasarlanmıştır. Çelik üçgen, kastanyet, marakas, timpani, ksilofon ve ritim çubukları vb. Orff çalgıları olarak kullanılır (Ertekin, 2016; Kaya, 2005; Yıldız, 2006, s. 74-75).

Orff yönteminde, ses önemli bir unsurdur. Sesini kullanarak hem başkalarını taklit eder hem de ritmik heceleri tekrarlayarak sesini eşlik aracı olarak kullanır. Çocukların özgürce hareket etmelerini sağlayan bu yöntem, doğaçlamalar yoluyla drama yaparak, oyun kurarak sosyalleşip, öz güvenlerini geliştirirler (Çevik, 2007).

Ülkemizde 2 kez Uluslararası Orff-Schulwerk Sempozyumu düzenlenmiştir. Özel eğitim kurumlarında ve devlet okullarında, öncelikle okul öncesi ve ilköğretim kademelerinde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir (Aslan, Gökçen ve Kekil, 2022).

Suzuki Yöntemi

Suzuki yöntemi, Shunichi Suzuki (1898-1998) tarafından bulunmuş olup, kendi soy ismi ile anılmaktadır (Özal, 2007). Suzuki yöntemi daha anne karnındayken bebeğe müzik dinletilerek başlanması gerektiğini söyleyerek, çocukların 3 veya 4 yaşlarına geldiğinde aktif olarak çalgı çalmaya başlamasını savunur. Bu yaklaşıma göre, her çocuk müzik yeteneği ile dünyaya gelir ve ana dili sayesinde yetiştirilerek, müzikal yeteneği gelişir. Çocuklar eğitimlerini iyi yetiştirilmiş öğretmenlerden, her gün bireysel çalışmalar yaparak, bazen arkadaşlarını izleyerek, bazense grupla birlikte çalışarak yaparlar. Bu sayede hem öz

güvenleri gelişir hem de sosyalleşmeleri sağlanır (Büyükgönenç Polat, 2018; Sak Brody, 2016; Tecimer, 2005).

Suzuki yönteminde öğretmen-öğrenci-çocuk üçgeni vardır ve üçgen bu yöntemin temel taşıdır. Öğretmen ve öğrenci kadar, ailenin yeri ve önemi de çok büyüktür. Aile eğitim boyunca hep vardır ve eğitim sürecinin her zaman içindedir. Çocuklar eğitim alırken, bireysel veya grupla çalışırken hep çocuğun yanındadır. Bu sayede ebeveynler de belli bir tecrübe kazarak, çocukların eğitimlerine fayda sağlarlar (Yalçın Dittgen, 2018).

Özgül öğretim yöntemleri

Müzik eğitiminde belli bir müziksel konuya ait öğretim yöntemlerine özgül öğretim yöntemleri denir. En yaygın kullanılan özgül öğretim yöntemleri: Kulaktan (işitsel) müzik öğretim yöntemi, notadan müzik öğretim yöntemi ve devinimsel/oyunsal müzik öğretim yöntemidir (Uçan, Yıldız ve Bayraktar, 1999, s. 49).

Kulaktan (İşitsel) Müzik Öğretim Yöntemi

Bir müzik eserinin dinletilerek veya taklit edilerek kulak yoluyla öğretilmesine kulaktan (işitsel) müzik öğretim yöntemi denir. Okul öncesinde ve ilkokul müzik eğitiminde en çok kullanılan yöntemdir (Fidan Erten ve Çilden, 2018; Yıldız, 2006, s. 44).

Notadan Müzik Öğretim Yöntemi

Bir müzik eserinin nota yoluyla öğretilmesine notadan müzik öğretim yöntemi denir. İlköğretim ve ortaöğretim kademelerinde en çok kullanılan yöntemlerdendir. İlkokulda kullanılırken çocukların bildiği notalardan oluşan şarkıların öğretilmesine dikkat edilmesi gerekmektedir. (Andırıcı, 2006; Yıldız, 2006, s. 46).

Devinimsel/ Oyunsal Müzik Öğretim Yöntemi

Bir müzik eserinin, kendi bedenlerini kullanarak devinimsel hareketlerle ve oyunlaştırarak öğretilmesine devinimsel/oyunsal müzik öğretim yöntemi denilebilir. Genellikle şarkı sözleri taklit edilerek ve oyunlaştırılarak bu yöntem uygulanır. Daha çok okul öncesi, ilkokul ve ortaokulların 5. ve 6. sınıf kademelerinde kullanılan bir yöntemdir. Yaratıcılık ve hayal gücü bu yöntemde çok önemlidir. Çocukların sosyalleşmesine ve özgüvenlerini geliştirmesine büyük katkı sağlar (Aylaz, 2018; Sun ve Seyrek, 2002, s. 100-101).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterliklerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci, verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistik teknikler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma desenlerinden betimsel yöntem çerçevesinde, tarama (survey) araştırması kullanılmıştır. Betimsel araştırma yöntemi, bir olayı veya bir konuyu kendi koşulları içinde ortaya koymaktır. Bu yöntemin en çok kullanılan yaklaşımı, tarama araştırmasıdır. Tarama araştırması, bir grubun belirli özelliklerini betimlemek amacıyla, veri toplama çalışmalarıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012, s. 14-22; Şimşek, 2018, s. 92).

Evren ve Örneklem

Evren, bir araştırmada merak edilen, araştırılan, verileri analiz edilen büyük grup demektir. Bu evrenden seçilen sınırlı parçaya ise örneklem denir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012, s. 80-81.) Bu araştırmanın evrenini, Türkiye’ de Milli Eğitim Bakanlığı’ na bağlı görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2022-2023 eğitim-öğretim yılında, Tokat ili Erbaa ilçesinde görev yapan ve ulaşılabilen 223 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Tokat ili Erbaa ilçesinde çalışmakta olan 223 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait bilgiler Tablo 4’ te gösterilmektedir.

Tablo 4. Çalışma Grubu

		F	%	Toplam
Cinsiyet	Kadın	134	60.1	223
	Erkek	89	39.9	
Yaş	21-30	18	8.1	
	31-40	98	43.9	
	41-50	102	45.7	
	51- üstü	5	2.2	
	Eğitim Enstitüsü	5	2.2	
Mezun Olunan Okul Türü	Eğitim Fakültesi	197	88.3	
	Diğer	21	9.4	

	Ön Lisans	5	2.2
	Lisans	202	90.6
Eğitim Durumu	Yüksek Lisans(Tezsiz)	11	4.9
	Yüksek Lisans (Tezli)	5	2.2
	Doktora	0	0
Meslekte	1-5 (Az Deneyim)	6	2.7
Kaçıncı Yılı	6-10 (Deneyimli)	39	17.5
	11 ve üstü (Çok Deneyimli)	178	79.8
Öğretmenlik	Aday Öğretmen	5	2.2
Kariyer	Öğretmen	40	17.9
Basamağı	Uzman Öğretmen	157	70.4
	Baş Öğretmen	21	9.4
Statü Durumu	Kadrolu	207	92.8
	Sözleşmeli	16	7.2
Branş	Evet	21	9.4
Değişikliği	Hayır	202	90.6
Çalgı çalma	Evet	67	30
durumu	Hayır	156	70

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterliklerini belirlemeye yönelik, Önk Avşar, Yokuş ve Üstün (2021) tarafından hazırlanan Eğitim Müziği Dağarı Yeterlilik Anketi ve sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

Anket sorularının oluşturulması için iki müzik eğitimi uzmanı ile bir sınıf eğitimi uzmanının görüşü alınmış olup, hazırlanan 46 soru içerisinde uzmanlar tarafından gereksiz görülen 6 soru çıkartılarak anket son halini almıştır. Anketin içerik geçerliliği için Lawshe tarafından geliştirilen endeks puanlama sistemi kullanılmıştır (Peach, 2017). Her bir soru için uzmanların verdikleri cevaplar Peach (2017) tarafından geliştirilen ve uzman cevaplarının sisteme girilmesi ile Lawshe içerik geçerlik puanının gösterildiği program yardımı ile ulaşılmıştır. Uzmanlar tarafından tüm sorular için "madde hedefleneni ölçüyor", "madde konu ile ilgili ama gereksiz" ve "madde yapıyı ölçmez" ifadeleri işaretlenmiş sadece maddenin gerekli olduğu ibaresini işaretleyen uzmanların görüşleri endeks puanına eklenmiştir. Bu formül her bir soru için madde hedefleneni ölçüyor ibaresini belirten uzman adetinin, genel uzman adetine bölümünün 1 eksiği ile elde edilir (Yeşilyurt ve Çapraz, 2018). Uzmanlar tarafından Lawshe içerik geçerlik puanlarını gösteren bilgiler Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5. Lawshe İçerik Endeksi

Sorular	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	CVR
1	√	√	√	1
2	√	√	√	1
3	√	√	X	0.333
4	√	√	√	1
5	√	√	√	1
6	X	√	√	0.333
7	√	√	√	1
8	√	√	√	1
9	√	√	√	1
10	√	X	√	0.333
11	√	√	√	1
12	√	√	√	1
13	√	√	√	1
14	√	√	√	1
15	√	√	√	1
16	√	√	√	1
17	√	√	√	1
18	√	√	X	0.333
19	√	√	√	1
20	√	√	√	1
21	√	√	√	1
22	√	√	X	0.333
23	√	√	√	1
24	√	√	√	1
25	√	√	√	1
26	√	√	√	1
27	√	X	√	0.333
28	√	√	√	1
29	√	√	√	1
30	√	√	√	1
31	√	√	X	0.333
32	√	√	√	1
33	√	X	√	0.333
34	√	√	√	1
35	√	√	√	1
36	√	√	√	1
37	√	√	√	1
38	√	√	√	1
39	√	√	√	1
40	√	√	√	1
CVR				0.867

Uzmanların bütün sorular için ayrı ayrı “madde hedefleneni ölçüyor” ibaresinin işaretlendiği ve puanlamaya katıldığı Lawshe içerik geçerlilik endeksi 0.867 olarak belirlenmiştir.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm eğitim müziği dağırı yeterliklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır ve toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Bu bölüm toplam

sekiz alt boyutu içermektedir. Bu alt boyutlar “prozodi bilgisi (madde: 1, 2, 3, 4, 5), tonal-makamsal müzik bilgisi (madde: 6, 7, 8, 9, 10, 11), şarkı türleri bilgisi (madde: 12, 13, 14, 15, 16), yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi (madde: 17, 18, 19, 20, 21), eşlik yapabilme becerisi (madde: 22, 23, 24, 25, 26), geleneksel öğretim yöntemi bilgisi (madde: 27, 28, 29, 30, 31), çağdaş öğretim yöntemleri bilgisi (madde: 32, 33, 34, 35), oyuna dayalı öğretim yöntemi bilgisi (madde: 36, 37, 38, 39, 40) dir. Ankette yer alan 40 maddenin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .87’ dir. Maddelerin iç tutarlılığını ve birbirleri arasındaki homojen yapıyı açıklamak için kullanılan Cronbach Alpha, $0.60 < R^2 < 0.80$ ise oldukça güvenilir olarak tanımlanır (Yıldız ve Uzunsakal, 2018). Alt boyutlarda ise; prozodi bilgisi .75, tonal-makamsal müzik bilgisi .62, şarkı türleri bilgisi .54, yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi .90, eşlik yapabilme becerisi .63, geleneksel öğretim yöntemleri bilgisi .68, çağdaş öğretim yöntemleri bilgisi .58, oyuna dayalı öğretim yöntemleri bilgisi .81dir. Anket 5’ li likert biçimindedir. Bu kapsamda her bir ifadenin sıklık derecesini saptamak amacıyla 1’den 5’e kadar puanlama yapılmıştır. Ankette olumsuz madde bulunmamaktadır. Anketten alınacak en düşük puan 40, en yüksek puan 200’dür.

Anketin ikinci bölümünde sınıf öğretmenlerinin sosyo-demografik özellikleri ile ilgili bilgi toplamak amacı ile belirlenen toplam 9 kişisel sorudan oluşmaktadır. Bu sorulardan araştırma için gerekli olanlar seçilip kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır. Elde edinilen verilerin genelinde ve alt boyutlarında normal dağılım gösterip göstermediğini anlamak amacıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testlerinden yararlanılmıştır. Elde edinilen sonuçlar neticesinde verilerin dağılım sonuçlarına ulaşılmıştır (KS .063, SW .164).

Yapılan normallik testlerinin ardından anketin alt boyutlarının bazılarında anlamlılık değerlerinin altında sonuçlara ulaşılmıştır ($p > .05$). Bu boyutların basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1.00 değerleri arasında olmasının dağılımın normal varsayılmasında yeterli olduğu düşünülmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011). Bu sonuçlardan hareket ile araştırmanın parametrik testlerle devam etmesi uygun görülmüştür. Anketin toplamına ve alt boyutlarına ilişkin basıklık çarpıklık değerlerini içeren bilgiler Tablo 6’ da gösterilmektedir.

Tablo 4. Basıklık Çarpıklık Değerleri

Alt Boyutlar	Basıklık	Çarpıklık
Prozodi Bilgisi	-.407	.104
Tonal-Makamsal Müzik Bilgisi	.473	.539
Şarkı Türleri Bilgisi	-.555	.090
Yaş Dönemlerine Göre Ses Özellikleri ve Sınırları Bilgisi	-.448	.163
Eşlik Yapabilme Becerisi	-.799	.659
Geleneksel Öğretim Yöntemi Bilgisi	-.694	.035
Çağdaş Öğretim Yöntemleri Bilgisi	-.799	.667
Oyuna Dayalı Öğretim Yöntemi Bilgisi	-.503	.231
Genel	-.527	.185

Elde edinilen basıklık çarpıklık değerlerinin $-+1$ değer aralığında olmasından dolayı verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmış, analize parametrik testlerle devam edilmiştir. Verilerin analizinde ankette yer alan her bir maddeye ilişkin frekans (f), yüzde (%) ve ortalama ($\bar{x}$) değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca T- testi ve ANOVA analizlerinden de yararlanılmıştır. Çoklu gruplarda anlamlı farkın hangi gruplardan olduğunun belirlenmesi için Scheffe testinden faydalanılmıştır.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri ve eğitim müziği dağılımına ilişkin ankete verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edinilen veriler, istatistiki yöntemler kullanılarak açıklanmıştır. Anketten elde edilen puanlar aritmetik ortalamalara ($\bar{x}$) dayanmaktadır. Değerlendirmede 1-1.80 kötü, 1.81-2.60 düşük, 2.61-3.40 orta, 3.41-4.20 iyi, 4.21-5.00 çok iyi derecelendirmeleri kullanılmıştır.

Verilerin Toplanma Süreci

Anketin çalışma grubuna uygulanması 2022-2023 eğitim-öğretim yılının 2. dönem mart ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Anketler sınıf öğretmenlerine genel olarak yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Ulaşımı zor olan okullara ise, internet ortamında mail yoluyla uygulanmıştır. Anket uygulaması, bireysel olarak görüşülerek yapılmıştır. Bu yolla hem anketin anlaşılması kolaylaşmış hem de sınıf öğretmenlerinin anlayamadığı, zorlandığı veya eksik bıraktığı noktalara müdahale edilerek süreç tamamlanmıştır. Anket maddelerin doldurulması 20 dk. ile 40 dk. arasında tamamlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın anket sorularına ilişkin elde edilen bulgular sunulmuştur. İlk olarak sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlik puanları belirlenmiştir. Anket kapsamında prozodi bilgisi, tonal-makamsal müzik bilgisi, şarkı türleri bilgisi, yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi, eşlik yapabilme becerisi, geleneksel öğretim yöntemi bilgisi, çağdaş öğretim yöntemleri bilgisi ve oyuna dayalı öğretim yöntemi bilgilerini ölçen sekiz alt boyut belirlenmiştir. Bulgulara ait bilgileri içeren veriler Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 5. Eğitim Müziği Dağına İlişkin Yeterlik Puanlarına Ait Bulgular

Alt Boyutlar	N	Min.	Maks.	$\bar{x}$	Std. Hata
Prozodi Bilgisi	223	1.4	3.4	2.27	.362
Tonal-Makamsal Müzik Bilgisi		1	1.67	1.18	.129
Şarkı Türleri Bilgisi		1.4	3.4	2.33	.416
Yaş Dönemlerine Göre Ses Özellikleri ve Sınırları Bilgisi		1.4	3.2	2.22	.337
Eşlik Yapabilme Becerisi		1	1.8	1.17	.197
Geleneksel Öğretim Yöntemi Bilgisi		1.6	3.4	2.42	.484
Çağdaş Öğretim Yöntemleri Bilgisi		1	2	1.21	.247
Oyuna Dayalı Öğretim Yöntemi Bilgisi		1.4	3.2	2.16	.417
Genel		1.4	3	2.08	.335

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağırı yeterlilik puanları incelendiğinde, anketin genel puanının $\bar{x}$: 2.08 olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin, belirlenen alt boyutların tamamında eğitim müziği dağırı yeterlik düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. Alt boyutlara bakıldığında, çalışma grubundan elde edinilen bilgiler doğrultusunda, öğretmenlerin prozodi bilgisine yönelik en düşük puanın $\bar{x}$: 1.4, en yüksek puanlamanın $\bar{x}$: 3.4, ortalamalarının ise $\bar{x}$: 2.27 olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçtan hareketle, öğretmenlerin prozodi bilgi düzeylerinin düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Tonal-makamsal müzik bilgisi alt boyutu incelendiğinde, en düşük puanın $\bar{x}$: 1, en yüksek puanın $\bar{x}$: 1.67, ortalama puanın ise $\bar{x}$: 1.18 olduğu görülmektedir. Bu puanlar dahilinde, sınıf öğretmenlerinin tonal-makamsal müzik bilgisinin kötü olduğu söylenebilir.

Şarkı türleri bilgisi alt boyutu incelendiğinde, en düşük puanın $\bar{x}$: 1.4, en yüksek puanın $\bar{x}$: 3.4, ortalama puanın $\bar{x}$: 2.33 olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin şarkı türleri bilgisinin düşük olduğu söylenebilir. Diğer bir alt boyut olan yaş

dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisine bakıldığında, en düşük puanın $\bar{x}$: 1.4, en yüksek puanın $\bar{x}$: 3.2, ortalama puanın ise $\bar{x}$: 2.22 olduğu belirlenmiştir. Bu bilgilerden hareketle öğretmenlerin yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi düşük olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin eşlik yapabilme becerisi alt boyutu incelendiğinde, en düşük puanın $\bar{x}$: 1, en yüksek puanın $\bar{x}$: 1.8, ortalama puanın ise $\bar{x}$: 1.17 olduğu görülmektedir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin eşlik yapabilme becerisinin kötü olduğu belirlenmiş olup, anketten en düşük puanın bu alt boyuttan aldıkları görülmektedir. Geleneksel öğretim yöntemi bilgisi puanları incelendiğinde, en düşük puanın $\bar{x}$: 1.6, en yüksek puanın $\bar{x}$: 3.4, ortalama puanın ise $\bar{x}$: 2.42 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin bu ankette aldıkları en yüksek puan bu alt boyut olsa da öğretmenlerin geleneksel öğretim yöntemi bilgisinin düşük olduğu söylenebilir.

Çağdaş öğretim yöntemi bilgisi alt boyutu incelendiğinde, en düşük puanın $\bar{x}$: 1, en yüksek puanın $\bar{x}$: 2, ortalama puanın ise $\bar{x}$: 1.21 olduğu görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle öğretmenlerin çağdaş öğretim yöntemi bilgisinin kötü olduğu söylenebilir. Son alt boyut olan oyuna dayalı öğretim yöntemi bilgisi incelendiğinde, en düşük puanın $\bar{x}$: 1.4, en yüksek puanın $\bar{x}$: 3.2, ortalama puanın ise $\bar{x}$: 2.16 olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında öğretmenlerin oyuna dayalı öğretim yöntemi bilgisi düşük olduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağırı yeterlikleri, demografik özellikler ışığında da incelenmiştir. Bu bağlamda cinsiyet değişkeninin farklılıklar içerip içermediğini belirlemek amacıyla t-testinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo 6. Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	N		$\bar{x}$		F	T	Std.Ht.	p
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek				
Prozodi			2.29	2.24	2.05	.931	.049	.154
Tonal - Makamsal			1.18	1.17	.273	1.05	.017	.602
Şarkı Türleri			2.34	2.31	3.32	.528	.057	.070
Ses Özellikleri			2.24	2.18	.101	1.18	.046	.751
Eşlik	134	89	1.18	1.16	.208	.749	.027	.649
Geleneksel Öğretim			2.42	2.42	.072	-.047	.066	.788
Çağdaş Öğretim			1.22	1.2	.208	.749	.033	.648
Oyuna Dayalı Öğretim			2.18	2.15	.004	.486	.057	.951
Genel			2.09	2.07	.065	.578	.046	.799

Tablo 8' e göre sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağırına ilişkin yeterlik puanları incelendiğinde, tüm alt boyutlarda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Çalışma grubunun eğitim müziği dağılımına ilişkin yeterlilik puanlarının yaş durumuna göre değişiklik gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 9’ da gösterilmektedir.

Tablo 7. Yaş Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Prozodi	Gruplararası	.647	3	.216	1.661	.176	
	Grupiçi	28.456	219	.130			
	Toplam	29.103	222				
Tonal	Gruplararası	.004	3	.001	.081	.970	
Makamsal	Grupiçi	3.724	219	.017			
	Toplam	3.728	222				
Şarkı Türleri	Gruplararası	2.066	3	.689	4.132	.007	51 üstü ile 31-40/41-50 arası
	Grupiçi	36.495	219	.167			
	Toplam	38.561	222				
Ses Özellikleri	Gruplararası	1.063	3	.354	3.196	.024	31-40 ile 51 üstü arası
	Grupiçi	24.274	219	.111			
	Toplam	25.337	222				
Eşlik	Gruplararası	.424	3	.141	3.749	.012	41-50 ile 31-40 arası
	Grupiçi	8.265	219	.038			
	Toplam	8.689	222				
Geleneksel	Gruplararası	.249	3	0.83	.352	.788	
	Grupiçi	51.770	219	.236			
	Toplam	52.019	222				
Çağdaş	Gruplararası	.663	3	.221	3.749	.012	41-50 ile 31-40 arası
	Grupiçi	12.914	219	.059			
	Toplam	13.577	222				
Oyun	Gruplararası	.120	3	.040	.226	.878	
	Grupiçi	38.633	219	.176			
	Toplam	38.753	222				
Toplam	Gruplararası	.488	3	.163	1.452	.229	
	Grupiçi	24.555	219	.112			
	Toplam	25.043	222				

Tablo 9’ a göre sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağılımına ilişkin yeterliklerinin yaş durumu ile ilişkisi belirlenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin prozodi, tonal-makamsal müzik bilgisi; geleneksel ve oyuna dayalı öğretim yöntemleri alt boyutlarında, yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Çalışma grubunun şarkı türleri, yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi; eşlik yapabilme becerisi ve çağdaş öğretim yöntemleri alanlarına ilişkin anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağılımına ilişkin yeterliklerinde şarkı türleri bilgisi alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur. Bu fark 51 üstü ile 31-40 ve 41-50 yaş grupları

arasındadır ($p=0.007$). Yine yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi alt boyutunda, yaş durumlarına göre anlamlı fark bulunmuştur. Bu fark 31-40 yaş ile 51 üstü yaş grubu arasındadır ($p=0.024$). Eşlik yapabilme becerileri alt boyutunda da yaş durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu fark 41-50 ile 31-40 yaş arasındadır ($p=0.012$). Son olarak çağdaş öğretim yöntemleri ile öğretim sürecini gerçekleştiren öğretmenler arasında, yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık oluşmaktadır. Bu fark 41-50 ile 31-40 yaş grupları arasındadır ($p=0.012$).

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlik durumlarının mezuniyet durumuna yönelik bulguları Tablo 10' da gösterilmektedir.

Tablo 8. Mezuniyet Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Prozodi	Gruplararası	.054	2	.027	.206	.814	
	Grupiçi	29.049	220	.132			
	Toplam	29.103	222				
Tonal	Gruplararası	.106	2	.053	3.224	.042	Eğitim Fak. İle diğer arasında
Makamsal	Grupiçi	3.622	220	.016			
	Toplam	3.728	222				
Şarkı Türleri	Gruplararası	.064	2	.032	.183	.833	
	Grupiçi	38.497	220	.175			
	Toplam	38.561	222				
Ses Özellikleri	Gruplararası	.003	2	.002	.015	.985	
	Grupiçi	25.333	220	.115			
	Toplam	25.337	222				
Eşlik	Gruplararası	.054	2	.027	.690	.503	
	Grupiçi	8.635	220	.039			
	Toplam	8.689	222				
Geleneksel	Gruplararası	.577	2	.289	1.234	.293	
	Grupiçi	51.442	220	.234			
	Toplam	52.019	222				
Çağdaş	Gruplararası	.085	2	.042	.690	.503	
	Grupiçi	13.492	220	.061			
	Toplam	13.577	222				
Oyun	Gruplararası	.362	2	.181	1.036	.357	
	Grupiçi	38.391	220	.175			
	Toplam	38.753	222				
Toplam	Gruplararası	.144	2	.072	.638	.529	
	Grupiçi	24.899	220	.113			
	Toplam	25.043	222				

Tablo 10' a göre sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlikleri mezuniyet durumuna göre belirlenmiştir. Elde edinilen bulgular neticesinde çalışma grubunda

yer alan öğretmenlerin prozodi, şarkı türleri ve yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi; eşlik yapabilme becerisi, geleneksel, çağdaş ve oyuna dayalı öğretim yöntemleri alanlarında mezuniyet durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Çalışma grubunun tonal-makamsal müzik bilgisi alt boyutunda ise, mezuniyet durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu fark eğitim fakültesi ile diğer mezunu olunan çalışma grupları arasındadır ($p=0.042$).

Çalışma grubunun eğitim müziği dağına ilişkin yeterlik durumlarının eğitim durumuna göre bulguları Tablo 11’ de gösterilmektedir.

Tablo 9. Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Prozodi	Gruplararası	.620	3	.207	1.589	.193	Lisans ile Tezsiz YL
	Grupiçi	28.483	219	.130			
	Toplam	29.103	222				
Tonal Makamsal	Gruplararası	.068	3	.023	1.356	.257	
	Grupiçi	3.660	219	.017			
	Toplam	3.728	222				
Şarkı Türleri	Gruplararası	.530	3	.177	1.016	.386	
	Grupiçi	38.032	219	.174			
	Toplam	38.561	222				
Ses Özellikleri	Gruplararası	.963	3	.321	2.883	.037	
	Grupiçi	24.374	219	.111			
	Toplam	25.337	222				
Eşlik	Gruplararası	.150	3	.050	1.283	.281	
	Grupiçi	8.539	219	.039			
	Toplam	8.689	222				
Geleneksel	Gruplararası	.814	3	.271	1.160	.326	
	Grupiçi	51.206	219	.234			
	Toplam	52.019	222				
Çağdaş	Gruplararası	.235	3	.078	1.283	.281	
	Grupiçi	13.342	219	.061			
	Toplam	13.577	222				
Oyun	Gruplararası	.758	3	.253	1.457	.227	
	Grupiçi	37.994	219	.173			
	Toplam	38.753	222				
Toplam	Gruplararası	.460	3	.153	1.367	.254	
	Grupiçi	24.583	219	.112			
	Toplam	25.043	222				

Tablo 11’ e göre sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlikleri eğitim durumuna göre belirlenmiştir. Elde edinilen bulgular neticesinde çalışma grubunda yer

alan öğretmenlerin prozodi, tonal-makamsal müzik, şarkı türleri bilgisi; eşlik yapabilme becerisi, geleneksel, çağdaş ve oyuna dayalı öğretim yöntemleri alanlarında eğitim durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Çalışma grubunun yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları alt boyutunda ise, eğitim durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu fark lisans ile tezsiz yüksek lisans eğitim durumları arasındadır ($p=0.037$).

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlik durumlarının deneyim durumuna göre bulguları Tablo 12’ de gösterilmektedir.

Tablo 10. Deneyimlerine Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Prozodi	Gruplarasası	.057	2	.028	.215	.807	
	Grupiçi	29.046	220	.132			
	Toplam	29.103	222				
Tonal Makamsal	Gruplarasası	.146	2	.073	4.488	.012	Az deneyim ile diğerleri
	Grupiçi	3.582	220	.016			
	Toplam	3.728	222				
Şarkı Türleri	Gruplarasası	.350	2	.175	1.007	.367	
	Grupiçi	38.211	220	.174			
	Toplam	38.561	222				
Ses Özellikleri	Gruplarasası	.071	2	.036	.311	.733	
	Grupiçi	25.265	220	.115			
	Toplam	25.337	222				
Eşlik	Gruplarasası	.588	2	.294	7.990	.000	Az deneyim ile diğerleri
	Grupiçi	8.101	220	.037			
	Toplam	8.689	222				
Geleneksel	Gruplarasası	.273	2	.136	.580	.561	
	Grupiçi	51.747	220	.235			
	Toplam	52.019	222				
Çağdaş	Gruplarasası	.919	2	.460	7.990	.000	Az deneyim ile diğerleri
	Grupiçi	12.657	220	.058			
	Toplam	13.577	222				
Oyun	Gruplarasası	.572	2	.286	1.648	.195	
	Grupiçi	38.180	220	.174			
	Toplam	38.753	222				
Toplam	Gruplarasası	.067	2	.033	.293	.746	
	Grupiçi	24.977	220	.114			
	Toplam	25.043	222				

Tablo 12’ ye göre sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlikleri, deneyim durumuna göre belirlenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde çalışma grubunda

yer alan öğretmenlerin prozodi bilgisi, şarkı türleri, yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları, geleneksel ve çağdaş öğretim yöntemleri alanlarında, deneyim durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Çalışma grubunun tonal-makamsal müzikler, eşlik yapabilme becerileri, çağdaş öğretim yöntemleri alt boyutlarında da, deneyim durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterliklerinde deneyim durumlarına bakıldığında, tonal-makamsal müzik alanında anlamlı fark bulunmuştur. Bu fark az deneyimli ile diğerleri arasındadır ($p=0.012$). Öğretmenlerin eşlik yapabilme becerileri alanına göre öğretmenler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu fark az deneyimli ile diğerleri arasındadır ($p=0.000$). Yine bir diğer anlamlı değer, çağdaş öğretim yöntemleri alt boyutunda bulunmuştur. Bu fark az deneyimli ile diğerleri arasındadır ($p=0.000$).

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlik durumlarının kariyer basamağına göre bulguları Tablo 13' de gösterilmektedir.

Tablo 11. Kariyer Basamağına Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Prozodi	Gruplararası	.340	3	.113	.863	.461	
	Grupiçi	28.763	219	.131			
	Toplam	29.103	222				
Tonal	Gruplararası	.216	3	.072	4.497	.004	Aday öğrt. İle diğerleri
Makamsal	Grupiçi	3.512	219	.016			
	Toplam	3.728	222				
Şarkı	Gruplararası	.868	3	.289	1.680	.172	
Türleri	Grupiçi	37.694	219	.172			
	Toplam	38.561	222				
Ses	Gruplararası	.203	3	.068	.590	.622	
Özellikleri	Grupiçi	25.133	219	.115			
	Toplam	25.337	222				
Eşlik	Gruplararası	.621	3	.207	5.617	.001	Öğretmen ile diğerleri
	Grupiçi	8.068	219	.037			
	Toplam	8.689	222				
Geleneksel	Gruplararası	.832	3	.277	1.186	.316	
	Grupiçi	51.187	219	.234			
	Toplam	52.019	222				
Çağdaş	Gruplararası	.970	3	.323	5.617	.001	Aday öğrt ve Öğretmen ile diğerleri
	Grupiçi	12.607	219	.058			
	Toplam	13.577	222				
Oyun	Gruplararası	1.068	3	.356	2.069	.105	
	Grupiçi	37.685	219	.172			

	Toplam	38.753	222			
Toplam	Gruplararası	.318	3	.106	.940	.422
	Grupiçi	24.725	219	.113		
	Toplam	25.043	222			

Tablo 13' e göre gibi sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlikleri kariyer basamaklarına göre belirlenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin prozodi, şarkı türleri, yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi; geleneksel ve oyuna dayalı öğretim yöntemleri alanlarında kariyer basamaklarına göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Çalışma grubunun tonal-makamsal müzik bilgisi, eşlik yapabilme becerisi ile çağdaş öğretim yöntemleri bilgisi alt boyutlarında, anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin kariyer basamaklarına göre anlamlı fark bulunan alt boyutlarından ilki, tonal-makamsal müzik bilgisidir. Bu fark aday öğretmen ile diğer öğretmen grupları arasındadır ($p=0.004$). Diğer anlamlı fark ise eşlik yapabilme becerisidir. Bu fark öğretmen ile diğerleri arasındadır ($p=0.001$). Son anlamlı fark olan alt boyut ise, çağdaş öğretim yöntemi bilgisidir. Bu fark aday öğretmen ve öğretmen ile diğerleri arasındadır ($p=0.001$).

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterlik durumlarının statü durumuna göre bulguları Tablo 14' te gösterilmektedir.

Tablo 12. Statü Durumuna Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyut	Statü	N	$\bar{x}$	Std. Ht.	F	t	P
Prozodi	Kadrolu	207	2.26	.365	1.371	-1.319	.243
	Sözleşmeli	16	2.38	.296			
Tonal	Kadrolu	207	1.18	.130	.176	.478	.675
Makamsal	Sözleşmeli	16	1.16	.121			
Şarkı	Kadrolu	207	2.34	.428	13.40	.993	.000
Türleri	Sözleşmeli	16	2.23	.196			
Ses	Kadrolu	207	2.21	.340	.360	-.810	.549
Özellikleri	Sözleşmeli	16	2.28	.300			
Eşlik	Kadrolu	207	1.16	.198	.265	-1.335	.607
	Sözleşmeli	16	1.23	.182			
Geleneksel	Kadrolu	207	2.43	.480	.185	1.181	.668
	Sözleşmeli	16	2.28	.521			
Çağdaş	Kadrolu	207	1.21	.248	.265	-1.336	.607
	Sözleşmeli	16	1.29	.227			
Oyun	Kadrolu	207	2.17	.412	1.779	.566	.184
	Sözleşmeli	16	2.11	.489			
Toplam	Kadrolu	207	2.09	.338	.338	.531	.562
	Sözleşmeli	16	2.04	.303			

Tablo 14' te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlik puanlarında statü durumlarına göre prozodi, tonal-makamsal müzik, yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi; eşlik yapabilme becerisi ile geleneksel, çağdaş ve oyuna dayalı öğretim yöntemleri bilgisi alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Sadece şarkı türleri bilgisi boyutunda anlamlı bir fark bulunmuştur ($p=0.000$).

Sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlik durumlarının branş değişikliklerine göre bulguları Tablo 15' de gösterilmektedir.

Tablo 13. Branş Değişikliğine Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyut	Branş Değişikliği	N	$\bar{x}$	Std. Ht	F	T	P
Prozodi	Evet	21	2.18	.428	2.40	-1.221	.123
	Hayır	202	2.28	.354			
Tonal-Makamsal	Evet	21	1.11	.096	.377	-2.655	.540
	Hayır	202	1.18	.130			
Şarkı Türleri	Evet	21	2.20	.379	1.629	-1.591	.203
	Hayır	202	2.35	.418			
Ses Özellikleri	Evet	21	2.08	.279	1.295	-1.948	.256
	Hayır	202	2.23	.340			
Eşlik	Evet	21	1.14	.180	.332	-.757	.565
	Hayır	202	1.17	.199			
Geleneksel	Evet	21	2.32	.487	.001	-1.008	.981
	Hayır	202	2.43	.483			
Çağdaş	Evet	21	1.17	.225	.332	-.755	.565
	Hayır	202	1.22	.249			
Oyun	Evet	21	2	.368	.272	-1.966	.603
	Hayır	202	2.18	.419			
Toplam	Evet	21	1.94	.314	.244	-2.008	.622
	Hayır	202	2.10	.335			

Tablo 15' e göre sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlik puanlarında branş değişikliğine göre tüm alt boyutlarda anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Çalışma grubunun eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlik puanlarının çalgı kullanma durumlarına göre Tablo 16' da gösterilmektedir.

Tablo 14. Çalgı Kullanma Durumlarına Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyut	Çalgı	N	$\bar{x}$	Std. Ht	F	t	P
Prozodi	Evet	67	2.27	.387	1.064	-.027	.304
	Hayır	156	2.27	.352			

Tonal	Evet	67	1.16	.121	2.344	-1.319	.127
Makamsal	Hayır	156	1.18	.132			
Şarkı	Evet	67	2.28	.368	5.277	-1.332	.023
Türleri	Hayır	156	2.36	.434			
Ses	Evet	67	2.2	.329	1.001	-.363	.318
Özellikleri	Hayır	156	2.22	.342			
Eşlik	Evet	67	1.19	.213	4.456	1.140	.036
	Hayır	156	1.16	.190			
Geleneksel	Evet	67	2.4	.492	.043	-.507	.836
	Hayır	156	2.43	.481			
Çağdaş	Evet	67	1.24	.266	4.364	1.203	.034
	Hayır	156	1.2	.238			
Oyun	Evet	67	2.13	.422	.606	-.753	.437
	Hayır	156	2.18	.416			
Toplam	Evet	67	2.05	.326	.203	-.941	.653
	Hayır	156	2.1	.339			

Tablo 16' ya göre sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlik puanlarında çalgı kullanma durumlarına göre prozodi, tonal-makamsal müzik, yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi ile geleneksel ve oyuna dayalı öğretim yöntemleri alanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Diğer alt boyutlar olan şarkı türleri bilgisi ($p=0.023$), eşlik yapabilme becerisi ($p=0.036$) ve çağdaş öğretim yöntemleri bilgisi ($p=0.034$) alanlarında ise, anlamlı bir fark bulunmaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmada belirlenen hedef, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarı yeterlilik düzeylerinin ortaya çıkartılmasıdır. Bu hedef doğrultusunda çalışma grubu olarak belirlenen 223 sınıf öğretmenine, eğitim müziği dağarına yönelik soruların olduğu anket form uygulanmış olup, bu anket formundan veriler elde edilmiştir. Genel puanlara bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarına ilişkin yeterliklerinin düşük olduğu görülmektedir ($\bar{x}$: 2.08). Bu sonucun en büyük nedeninin, öğretmenlerin öğrenim gördükleri fakültelerde müzik eğitimi ile ilgili aldıkları ders sayısının az olduğu (Özgül, 2001; Demirbatır ve Ayhan, 2006; Ercan, 2006; Kalyoncu ve Öztürk, 2009; Kılıç, 2009; Çevik, 2011; Nart, 2014; Mentiş Köksoy, 2017; Üstün, 2023) söylenebilir.

Literatürde sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi yeterlikleri ile ilgili farklı çalışmalarında olduğu görülmektedir. (Kocabaş, 2000; Küçüköncü, 2000; Göğüş, 2008; Saylam Kırıcıoğlu, 2009; Yılmaz ve Orhan, 2020; Demiralay, 2023). Şahin ve Aksüt (2002), sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde etkinlikleri tam olarak yapamadıklarını, kendilerini başarısız ve şarkı dağarcığı açısından yetersiz gördüklerini belirlemiştir. Şenler (2014) de sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterliklerini, sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemiş olup, öğretmenlerin lisans eğitimleri boyunca aldıkları eğitimin yetersiz olduğunu düşünmekte ve haftada bir ders saatinin müzik dersi için az olduğunu saptamıştır. Ayrıca bu çalışmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlasının farklı bir alan öğretmeni olduğunu fakat sınıf öğretmeni olarak görev yaptığını ve hiç müzik eğitimi almadıklarını belirlemiştir. Açılmış ve Kuşdemir Kayıran (2021) ise yaptıkları çalışmada, sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin öz yeterliklerini orta düzeyde belirlemiştir. Gerçekleşen çalışmaların bulgu ve sonuçları araştırmamız ile örtüşür niteliktedir.

Araştırmanın birinci alt boyutu olan prozodi bilgisi puanlarına bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin prozodi bilgisinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($\bar{x}$: 2.27). Yokuş (2014) sınıf öğretmeni adaylarına yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının prozodi bilgisini orta düzeyde saptamış olup; öğretmen adaylarının lisans programlarını yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Mutlu Yıldız ve Karakelle (2017), ilkokullarda müzik dersinde şarkı seçerken şarkı sözlerinin akıcı ve müzikle uyumlu, söz ve içeriğin yaş gruplarına uygun olmasına dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Dinç Altun ve Uzuner (2018) ise, sınıf öğretmenlerinin üniversite eğitimleri boyunca daha çok teorik eğitim aldıklarını, uygulamalı müzik eğitime fazla yer verilmediğini saptamıştır. Çalışmalara da

bakıldığında sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde prozodi bilgilerine yer veremedikleri ve bu konu ile ilgili gerekli donanımına sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmanın ikinci alt boyutu olan tonal-makamsal müzik bilgisi puanlarına göre, sınıf öğretmenlerinin tonal-makamsal müzik bilgisinin kötü olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($\bar{x}$:1.18). Yünlü (2002), sınıf öğretmenlerinin müzik bilgisi ve kuramları ile ilgili bilgiler verme konusunda güçlükler yaşadığını ortaya koymuştur. Topoğlu (2015) sınıf öğretmeni adaylarına yaptığı çalışmada ise, adayların müzik eğitimi verebilme konusunda kendilerinde müzik teorisi ve nota okuma-yazma alanlarında eksikleri olduğunu, meslek hayatlarında bu alanlarda sorunlar yaşayabileceklerini, bu alanların bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken müzikal bilgi ve beceri alanlarından olduğunu ortaya koymuştur. İlkokul öğretim programında yer alan tonal ve makamsal müziklerin öğretilmesinde, öğretmenlerin bilgi düzeylerinin konu ve kazanım farkındalığının olmadığı görülmektedir. Bu bağlamdan hareketle, gerçekleştirilmeye çalışılan ilkokul müzik dersinin öğretmenlerin bilgi düzeylerinin düşüklüğü nedeni ile çeşitli sorunları da beraberinde getirdiği düşünülebilir.

Araştırmanın üçüncü alt boyutu olan şarkı türleri bilgisi puanları incelendiğinde, çalışma grubunun bu alt boyutta bilgilerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($\bar{x}$: 2.33). Okan (2010), sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde farklı şarkı türlerinden örnekler verebilme düzeyini orta seviyede belirlemiş olsa da öğretmenlerin büyük çoğunluğunun müziksel etkinlikleri planlama ve düzenlemede yetersiz oldukları sonucuna ulaşmıştır. Yine sınıf öğretmeni adaylarına yapılan araştırmalarda, üniversitedeki müzik eğitimi derslerinde daha fazla çocuk şarkısı dağarı ve şarkı öğretim yöntemlerine yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Barış ve Özata, 2009; Kutluk, 2010; Özgül, 2017). İlkokul müzik dersi öğretim programının yarısının dinleme-söyleme öğrenme alanının oluşturduğu düşünüldüğünde, öğretmenlerin şarkı türleri çeşitliliğinin az olması programın gerçekleştirilebilmesinin önünde bir engel teşkil etmektedir. Ayrıca çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamada ve geleneksel kültürümüzü anlatmada çocuk şarkılarının önemli bir yeri olduğu (Sonsel, 2019); müziğin eğitim süreçlerine olumlu etkilerinin olduğu, etkili ve kalıcı bir öğrenme için müziğin bir araç olarak kullanılabileceği (Atasoy, 2018) araştırmalarla ortaya konulmuştur. Tüm bu araştırmalar da bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Araştırmanın dördüncü alt boyutu olan yaş dönemlerine göre ses özellikleri ve sınırları bilgisi puanlarına göre, sınıf öğretmenlerinin bu bilgilerinin düşük olduğu belirlenmiştir ($\bar{x}$: 2.22). Aydın (2007) şarkı öğretimi ile ilgili çalışmada, sınıf öğretmenlerinin yarıdan fazlasının şarkı seçimleri yaparken, öğrencilerin seslerini zorlamayan şarkıları seçmeye özen gösterdiklerini belirtmişlerdir. Oymakcı ve Özaltunoğlu (2019) sınıf öğretmeni adaylarına

uyguladığı çalışmasında ise, adayların çocukların yaş ve gelişim dönemlerine uygun şarkılar seçebileceklerini belirtmiş olup; sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde kullanabilecekleri etkin bir şarkı dağarcığına sahip olması dersi ilgi çekici hale getireceğini ortaya koymuştur. Çocuklarda ses oluşumu ve sesi doğru kullanma (Yiğit, 2006), ses sağlığını koruma ve sınırların belirlenmesi (Ekici, 2011) ve okul şarkılarında çocukların ses sınırlarının önemi (Sonsel ve Tanrıverdi, 2020) çalışmalarında, öğrencilerde ses oluşumu ve desteklenmesinin ne kadar önemli olduğu vurgulanmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin çocukların ses sınırları ve özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları, çocukların gelişimi açısından da olumsuzluklara neden olabileceği söylenebilir. Gerçekleşen çalışmalar ile araştırmadan elde ettiğimiz sonuçlar örtüşür niteliktedir.

Araştırmanın beşinci alt boyutu olan eşlik yapabilme becerileri puanlarına bakıldığında, çalışma grubunun eşlik yapabilme becerilerinin kötü olduğu sonucuna varılmıştır ($\bar{x}$: 1.17). Albayrak (2020) sınıf öğretmenlerinin görüşlerini aldığı çalışmasında, öğretmenlerin müzik dersi müfredat ve programı bakımından kendilerini yetersiz gördüklerini; bir müzik aleti çalmak için, bir kurs almaları ve bu derse müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Yine Kocamanoğlu (2019), sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi yeterliğini incelediği çalışmasında, öğretmenlerin çalgı çalabilme ve çalgıyla eşlik etme becerilerinin düşük düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Yapılan araştırmalar etkili ve verimli bir müzik dersinin bir çalgı çalmadan veya bir şarkıya eşlik yapılmadan gerçekleştirilemediği yönündedir (Piji Küçük, 2014; Kurtuldu, 2016; Kardeş ve Akbulut Demirci, 2019; Şeker ve Çilingir, 2022; Taş ve Sökezoğlu Atılgan, 2022). Bu çalışma ile elde edilen veriler de yukarıdaki araştırmalarla örtüşür niteliktedir.

Araştırmanın altıncı alt boyutu olan geleneksel öğretim yöntemleri boyutu puanları incelendiğinde, çalışma grubunun bu boyutta aldıkları puanların düşük olduğu görülmüştür ($\bar{x}$: 2.42). Şahin (2009), sınıf öğretmenlerinin daha çok geleneksel öğretim yöntemlerini kullandıklarını, genellikle de kulaktan öğretim yöntemini tercih ettiklerini ortaya koymuştur. Özdemir (2018) ise çalışmasında sınıf öğretmenlerinin bir şarkıyı öğretmede yetersiz kaldıklarını, yeterli ve gerekli bilgiye sahip olmamalarına rağmen, müzik dersini yürüttüklerini belirtmiştir. Araştırmadan elde edinilen sonuçtan ve yapılan çalışmalardan da anlaşılabilceği üzere, sınıf öğretmenlerinin öğretim yöntemleri ile ilgili bilgi düzeylerinin oldukça yetersiz olduğu söylenebilir.

Araştırmanın yedinci boyutu olan çağdaş öğretim yöntemleri puanlarına bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin bu alanda aldıkları puanların kötü olduğu sonucuna varılmıştır ($\bar{x}$: 1.21). Çilingir ve Şentürk (2012) yaptıkları araştırmada, müzik eğitiminde çağdaş yaklaşıma dayalı

öğretim yöntem ve tekniklerinin daha fazla kullanılması gerektiğini vurgulamışlardır. Süalp (2018) sınıf öğretmenlerine uyguladığı çalışmada ise, öğretmen yeterlikleri ile kullandıkları yöntemler arasında anlamlı bir fark bulmuştur. Geleneksel öğretim ile Kodaly öğretim yöntemini daha çok, çağdaş yöntemlerinden Dalcroze ile Orff öğretim yöntemlerini daha az kullandıklarını belirlemiştir. Varış (2020) ise, sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde en çok gösterip yaptırma yöntemini kullandıklarını, çağdaş öğretim yöntemlerini kullanmadıklarını; müzik dersini işlemede kendilerini yetersiz gördüklerini ortaya koymuştur. Hızla değişen ve gelişen dünyamızda, çağdaş öğretim yöntemlerini takip edip, derslerimizde kullanmamız gerektiğini söyleyebiliriz (Mete ve Çoban, 2022; Soykunt, Kırca ve Önder, 2023). Araştırmalarda elde edilen sonuçlar ile çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçlar örtüşür niteliktedir.

Araştırmanın son boyutu olan sekizinci alt boyuta bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin oyuna dayalı öğretim yöntemi puanlarının düşük olduğu belirlenmiştir ($\bar{x}$: 2.16). Kırmızıbayrak (2009), ilkokul müzik dersinde oyun, dans ve devinim ile ilgili yöntemlerin kullanılmasının, öğrencilerin dünyasında önemli bir yerinin olduğunu; bu yöntemlerle daha zevkli ve daha kalıcı bir öğretimin gerçekleştirildiğini ortaya koymuştur. 2021 yılında Korkmaz ve Çiftçi 9-10 yaş grubuna (3. ve 4. sınıf öğrencileri) yaptıkları bir çalışmada ise, oyun ve dans içerikli müzik eğitimi etkinliklerinin çocukların genel ve akademik özsaygılarına olumlu etkilerinin olduğunu saptamışlardır. Son yıllarda yapılan çalışmalar, oyuna dayalı veya oyunla öğretim yöntemini kullanarak, bir konuyu veya üniteyi daha kolay ve kalıcı öğretilbildiğini ortaya koymaktadır (Yaman, 2020; Pehlivan ve Demirel, 2022; Şahin ve Demir, 2023; Şara Hürsoy ve Demir, 2023). Bu araştırmalar ile çalışmamızdan elde edilen sonuçlar örtüşür niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ve ilgili literatür neticesinde, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarı ile ilgili düzeylerinin düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamlardan hareketle, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağarı ile ilgili düzeylerinin yükseltilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

- Literatür incelendiğinde sınıf öğretmenleri üzerine pek çok araştırma yapıldığı görülmüştür. Bu araştırmalar ışığında, ilkokullarda müzik öğretim programlarının amacına uygun olarak gerçekleştirilebilmesi; özel yetenekli öğrencilerin keşfedilip, potansiyellerinin ortaya koyulabilmesi ve yeni beceriler kazandırılabilmesi için, müzik derslerini lisans eğitimlerini müzik üzerine tamamlamış, alan yeterliğine sahip öğretmenlerin vermesinin daha güzel sonuçlar ortaya koyacağı düşünülmektedir.

- Sınıf öğretmenlerinin temelden daha kaliteli, kendilerini müzik derslerinde yetersiz ve eksik hissetmeyecekleri bir eğitim anlayışla yetiştirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği programlarının yeniden gözden geçirilip, müzik derslerinin artırılması ve uygulamalı derslere ağırlık verilmesinin daha uygun olduğu söylenebilir.
- İlkokulda öğrencilerin psikolojik ve sosyal olarak gelişimlerini destekleme gerek öğretmeni gerekse arkadaşlarıyla duygusal bir bağ kurabilme bakımından şarkı söylemenin, önemli bir etkinlik olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamdan yola çıkarak ilkokullarda sınıf öğretmenlerinin, eğitim müziği dağarcığının geniş olması gerektiği söylenebilir. Sınıf öğretmenliği lisans programlarında, eğitim müziği dağarcığına önem verilmesinin (Türk halk müziği, Türk sanat müziği, popüler müzik, marşlar, okul şarkıları vb.) mesleki yeterlik ve doyum açısından gerekli olduğu düşünülmektedir.
- Eğitim fakültelerinde geleneksel öğretim yöntem ve teknikleri ile birlikte, çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerinin takip edilip yer verilmesi; müzik derslerinin içeriklerinin değişen ve gelişen teknolojiye göre güncellenmesi gerektiği söylenebilir.
- Sınıf içerisinde şarkılara eşlik edebilmek, müzik derslerini renklendirerek cazip bir hale getirebilmek için, lisans öğretim programına en az bir çalgı çalma zorunluluğu getirilebilir.
- Müzik ders saatlerinde farklı dersler yapılmaması gerektiği düşünülmektedir. Müziğin çocukların gelişimine olumlu etkileri ve müziğe olan ihtiyacı unutulmamalıdır. Bu bağlamdan hareketle müzik dersinde, şarkılar söylenmeli, dans edilmeli veya oyunlar oynanarak müzik dersi işlenmelidir diyebiliriz. Özellikle belirli gün ve haftaları takip edip, kültürümüzü yaşatan, vatan-millet sevgisini hissettirecek eserlere müzik derslerinde çokça yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- İlkokullarda müzik derslerinin materyal bakımından daha zengin olmasının, çocuklara olumlu sonuçları olacağı düşünülmektedir. Bundan hareketle her okulun donanımlı bir müzik sınıfı olması gerektiği düşünülmektedir.
- Mevcut sınıf öğretmenlerinin, hizmet içi eğitimlerle kendilerini geliştirebilmesi sağlanabilir. Bu eğitimlerde müzik ve çocuk üzerine yurt içi ve yurt dışında

yapılmış bilimsel çalışmalar anlatılarak, müziğin çocuklar için ne kadar önemli ve değerli olduğunun gösterilmesi gerektiği düşünülmektedir.

- Teknolojinin hakim olduğu günümüz koşullarında, derslerde internetin aktif olarak kullanılması gerektiği düşünülmektedir. Özellikle ders içi etkinliklerde akıllı tahtalar daha verimli kullanılarak, öğrenme ortamının çeşitlendirilip zenginleştirilmesi sağlanabilir.
- Müzik ders kitaplarının içerik olarak zenginleştirilmesi de önemli bir adım olarak görülmektedir. İlkokul müzik ders kitaplarında daha fazla şarkı, türkü, marş ve okul şarkıları yer almalıdır.
- Her öğrencinin farklı bir bilişsel yapısının olduğu göz ardı edilmemelidir. Çocukların ilgi ve yeteneklerine göre etkinlikler hazırlanmalıdır. Yetenekli çocukların erken yaşta belirlenmesi ve bu doğrultuda gelecek planlarının yapılması, çocukların eğitim öğretim hayatları açısından önem taşımaktadır.
- Okul-aile işbirliği içerisinde okul dışı etkinlikler düzenlenebilir. Bu bağlamda yaşanan çevrede gerçekleştirilen her türlü dinleti, konser vb. etkinliklere katılım sağlanıp, organizasyon düzenlenebilir. Bu tip etkinlikler çocukların eğitim motivasyonunu artıracak; okula ve arkadaşlarına bağlanma açısından olumlu etkilerinin olacağı düşünülmektedir.
- Çocukların müziğe olan sevgisi ve ilgisi, müziğin de çocuklara olan katkıları düşünüldüğünde, haftada 1 ders saatinin az olduğu söylenebilir. Çocukların bol bol şarkılar söyleyebilmesi, çokça dans edip enerjilerini atabilmeleri için müzik dersi haftada en az 2 ders saati olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açılmış, H. ve Kuşdemir Kayıran, B. (2021). Sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin duyuşsal özelliklerinin incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırma Dergisi*, 11(18), DOI: 10.26466/opus.890948
- Akyüz, Y. (2008). *Türk Eğitim Tarihi (M.Ö. 1000 - M.S. 2008)*. Ankara: Pedem Akademi.
- Albayrak, G. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşleri*. Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- Andırcı, Ö. (2006). *İlköğretimde müzik derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin bir inceleme*. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Bursa.
- Aslan, M., Gökçen, E. ve Kekil, Ö. (2022). Öğretmenlerim Orff-Schulwerk kavramına ve uygulamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Scientific Education Studies*, 6(2), 327-345.
- Arslan, M. (Editör). (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Atasoy, M. U. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik erişileri hakkındaki görüşleri. *Turkish Academic Research Review*, 3(2), 27-38.
- Ayata, E.ve Aşkın C. (2008). Müziğin beynin bilişsel fonksiyonlarına olan etkisi. *İTÜDERGİSİ/b* 5(2), 13-22.
- Aydınlı, D. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki şarkı öğretme durumu*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Aydoğan, S. (2007). *Oynayarak eğlenerek müzik dilini öğreniyoruz*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Aylaz, B. (2018). *Okulöncesi dönemdeki çocuklarda müzik eğitimi*. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman.
- Bacanlı, H. (2007). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Pegem Yayıncılık - Asal yayınları.

- Barış, D. A. ve Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 9(18), 27-42.
- Bilgin, S. (1998). *İlköğretim okullarının ikinci kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi çıkışlı müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, G.U. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bilgin, S. (2004, Nisan). *Eğitim müziğinde prozodi*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu' nda sunuldu, Isparta.
- Büyükgönenç Polat, B. (2018). Okul öncesi müzik eğitiminin önemi ve eğitim yöntemleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 52-64.
- Büyükköse, A., Yıldırım Orhan, Ş. ve Şeren, M. (2016). Amatör müzik eğitiminin, ortaokul öğrencilerinin problem çözme becerilerine etkisi (Kırıkkale ili örneği). *Turkish Studies*, 11(21), 565-582.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi (Bahar 2005)*, 2, 3.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş.ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cangal, N. (2008). *Müzik Formları*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Çetin, K.ve Gülseren, H. Ö. (2003). Cumhuriyet dönemi eğitim stratejileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 160.
- Çevik, D. B. (2007). Müzik öğretim yöntemlerinden, Orff müzik öğreticine genel bir bakış. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9 (1), 95-100.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evren Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 21, 1-8.

- Çilingir, V. ve Şentürk, N. (2011). İlköğretim 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi öğretim programı kazanımlarını gerçekleştirebilmeleri konusunda kendi yeterliklerine ilişkin görüşleri (Aydın ili örneği). *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-20.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, S. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dağdeviren, M. (2006, Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyanoda eşlik eğitimi*, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu' nda sunuldu, Denizli.
- Demiralay, H. (2023). *Sınıf öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının müzik eğitiminde teknoloji kullanımına yönelik tutumları ile müzik öğretimine yönelik özyeterlilik düzeylerinin incelenmesi*. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Antalya
- Demirbatır, E. ve Ayhan, H. (2006, Nisan). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğrencilerinin müzik derslerine ilişkin görüş ve beklentilerinin değerlendirilmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu' nda sunuldu, Denizli.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Deringöl, Y. (2007). Türkiye’de cumhuriyet döneminden günümüze ilköğretim öğretmenleri yetiştirilmesinin tarihsel boyutu ve eğitimcilerin görüşlerinin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma. *Hasan AH Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* 2, 17-27.
- Dinç Altun, Z. ve Uzuner, F. G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1416-1432.
- Dursunoğlu, H. (2003). Cumhuriyet döneminde ilköğretime öğretmen yetiştirmenin tarih gelişimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 160.
- Egüz, S. (1999). *Toplu ses eğitimi I*. Ankara: Doğu Matbaacılık.
- Ekici, T. (2011). Okul öncesi ve ilköğretim döneminde çocuklara yönelik ses eğitim. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 159-182.

- Eren, E. K. (2019). Emile Jaques-Dalcroze ve Ritmik Yöntemi. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (14), 131-145.
- Ercan, M. (2006). *Eğitim fakülteleri ilköğretim bölümleri sınıf öğretmenliği programı sınıf öğrencilerinin ilköğretim 1. devre müzik derslerine yönelik meslekli alan yeterliliklerinin incelenmesi*. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- Ergün, M. ve Özdaş, A. (1997). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. İstanbul: Birsen Yayınevi.
- Ertekin, M. N. (2016, Mayıs). *Müzik eğitiminde XX. yüzyıldaki öğretim yaklaşımlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. 7. International Congress on New Trends in Education - ICONTE' de sunuldu, Antalya.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Eskioğlu, I. (2003). *Müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Eşme, İ. (2003). Öğretmen yetiştirmede 130 yıllık bir sürecin öyküsü: Yüksek öğretmen okulları. *Milli Eğitim Dergisi*, 160.
- Fidan Erten, C. ve Çilden, Ş. (2018). Kulakta (işitsel temelli) öğretim yöntemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 248-267.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretimde I. kademe müzik eğitiminde öğretmen etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 369-382.
- İmık, Ü. ve Dönmez Y. E. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda Türk Müziği ilgisi: Malatya Örneği. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(2), 114-128.
- İstanbul Üniversitesi. (2013). Türk müziği sertifika eğitim programı. <http://sosyalsorumluluk.istanbul.edu.tr/wp-content/uploads/2013/04/TEMEL-MÜZİK-BİLGİSİ1.pdf> adresinden alınmıştır.
- Kalender, C. ve Barış, D. A. (2022). Tamperemanın tarihçesine kısa bir bakış. *Sanat&Tasarım Dergisi*, 12(1), 331-346.

- Kalyoncu, N. ve Öztürk, Ö. (2009, Ocak). *Sınıf öğretmenliği anabilim dallarında verilen “müzik” ve “müzik öğretimi” derslerinin içerikleri*, 8.Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunuldu, Samsun.
- Kar, T. (2020). "Kodaly şarkı söyleme merkezli müzik öğretim yönteminin incelenmesi ve Kokas Pedagojisi destekli bir örnek ders modelleme çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 81, 273-288.
- Kardeş, B. ve Akbulut Demirci, Ş. (2019). Müzik derslerinde eşlik kullanımının müzik öğretmenleri görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 42, 157-172. DOI: 10.32547/ataunigsed.500672
- Kaya, N. D. (2015). Müzik öğretim yöntemleri ve yaklaşımları. <https://www.muzikogretmenleriyiz.biz/muzik-ogretim-yontemleri-ve-yaklasimlar/> adresinden alınmıştır.
- Kaya, N. D. (2016). Okul müzik eğitiminde kullanılan müzikler. <https://www.muzikogretmenleriyiz.biz/okul-muzik-egitiminde-kullanilan-muzikler/> adresinden alınmıştır.
- Kılıç, I. (2009). İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin müzik öğretiminde karşılaştıkları sorunlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 123-137.
- Kırmızıbayrak, N. (2009). *İlköğretim okullarında müzik ders programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Kars İli Örneği)*. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kars.
- Kocabaş, A. (2000). Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerindeki Yetersizliklerini İlişkin Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7),7-11.
- Kocamanoğlu, K. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi yeterliği*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Denizli.
- Korkmaz, O. ve Çiftçi, E. (2021). Oyun ve dans içerikli müzik eğitimi etkinliklerinin 9-10 yaş grubu çocukların özsaygı düzeylerine etkisi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(37), 4199-4229.

- Kurtuldu, M. K. (2016). Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçeğin geliştirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(35), 323-344.
- Kutluk, Ö. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Adaylarının İlköğretim Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri ve Müzik Dersi Verme Konusunda Kendilerine Güvenleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 289-302.
- Küçüköncü, Y. (2000). Sınıf Öğretmenliğinde Müzik Eğitimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7),8-12.
- Mentiş Köksoy, A. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlilik düzeylerinin incelemesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 297-320.
- Mete, M. ve Çoban, S. (2022). Müzik öğretmenlerinin Kodaly yaklaşımına ilişkin bilgileri ve uygulama durumları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 53, 540-557.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). *İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *MEGEP Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Müzik Etkinlikleri*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *İlköğretim müzik 6-7-8 öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *İlköğretim müzik 1-2-3 öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2016). *İlköğretim müzik 4-5 öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ve 8. sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Türk halk müziği teori ve uygulaması*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.

- Mutlu Yıldız, Y. ve Karakelle, S. (2017). İlköğretim dönemindeki çocukların müziksel gelişim özellikleri ve müzik eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(48), 494-500.
- Nart, S. (2014, Ekim). *Sınıf öğretmenliğinde müzik dersleri*.9. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi' nde sunuldu, Edirne.
- Okan, S. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterlikleri gerçekleştirmelerine ilişkin görüşleri: Diyarbakır il örneği*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Burdur.
- Oymakcier, M. ve Özaltunoğlu, Ö. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimine ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 5(2), 245-263.
- Ören, B. (2011). *Kodaly yöntemi (Ders Notları)*.https://www.academia.edu/24875415/KODALYÖNTEMİ_Ders_Notları_ adresinden alınmıştır.
- Öz, N. B. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106.
- Özal, K. (2007a). *Dalcroze metodu*.http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/makale/K-Ozal_2.pdf adresinden alınmıştır.
- Özal, K. (2007b). *Suzuki metodu*.https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/makale/K-Ozal_3.pdf adresinden alınmıştır.
- Özbay, S. S. ve Can, Ü. K. (2020). Türkiye' de Orff-Schulwerk yaklaşımı konusunda oluşturulmuş süreli, süresiz yayınlar ve bilimsel çalışmaların incelenmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 166-189.
- Özeke, S. (2007). Kodaly yöntemi ve ilköğretim müzik derslerinde Kodaly yöntemi uygulamaları. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1),111-119.
- Özelma, Y. (2010). *İlköğretimde müzik derslerinde çok sesli şarkıların yeri, önemi ve eğitimde müziği çok seslendirme yaklaşımları*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Burdur.

- Özdemir, E.ve Çoşkuner S. (2018). Müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisi. *İlköğretim Online*, 17(1),57- 69.
- Özdemir, V. (2018). *İlköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşleri*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Özgül, İ. (2001). Eğitim fakülteleri sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin müzik 1-2 derslerine ilişkin müziksel çıkış/öğrenme düzeylerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 9(1), 133-156.
- Özgül, İ. (2017). Sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin öğretmen eğitimi programında müzik eğitimine ilişkin tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2491-2506.
- Özgür, Ü. ve Aydoğan, S. (2006a). *Müziksel işitme okuma eğitimi ve kuram- I*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özgür, Ü. ve Aydoğan, S.(2006b). *Müziksel işitme okuma eğitimi ve kuram- II*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özparlak, Ç. S. ve Sonsel, Ö. B. (2020). 5 ve 6. Sınıf müzik ders kitaplarında yer alan okul şarkılarının eğitim müziği açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimi Dergisi*, 18(1), 2018-235.
- Peach, H. (2017). Calculates Lawshe Content Validity Ratios (CVR) for an itemand a Content Validity Index (CVI) values for the overall instrument. <https://www.youtube.com/watch?v=GtdtOqbNgOA> adresinden erişilmiştir.
- Pehlivan, H. ve Demirel, Ö. (2022). Örnek olay ve oyun yoluyla öğretimin sosyal bilgiler dersinde öğrenme düzeyine etkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(3), 1923-1932.
- Piji, D. (2007). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano ile eşlik alanında yeterlik algısı ölçeğinin geliştirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 26(26), 111-132.
- Piji Küçük, D. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının bakışı ile eşlik çalma dersinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 198-214.

- Sağır, T. (2004, Nisan). *Okul şarkılarının konuları açısından değerlendirilmesi.1924-2004* Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunuldu, Isparta.
- Sağır, T. ve Albuz, A. (2008). *Eğitim müziği besteleme teknikleri*. Ankara: Maya Akademi.
- Sak Brody,Z. (2016). "Suzuki yetenek eğitimi" felsefesine kısa bir bakış. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(1), 79-88.
- Say, A. (2005a). *Müzik ansiklopedisi 1-2-3*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005b). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Saygun, A. (1971). *Musiki Temel Bilgisi*. İstanbul: Devlet Konservatuar Yayınları Serisi Milli Eğitim Basımevi.
- Saylam Kırıcıoğlu, Ç. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin bilgi düzeyleri, öz yeterlilik algıları ile tutumlarının belirlenmesi*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sonsel, Ö. B. (2019). Çocuk şarkılarının eğitim müziğindeki yeri ve oluşturma aşamaları. Prof. Dr. M. H. Bulut (Ed.) *Eğitim bilimleri alanında araştırma ve değerlendirmeler* içinde (s.51-60). Ankara: Gece Akademi
- Sonsel, Ö. B. ve Tanrıverdi E. A. (2020). İlkokullarda öğretilen okul şarkılarının eksen ve ses sınırları ile öğrencilerin bu şarkılarda kullandıkları eksen ve ses sınırlarının karşılaştırılması (Ankara İli Örneği). A. Doğanay ve O. Kutlu (Ed.) *Güncel Eğitim Bilimleri Araştırmaları II* içinde (s. 39-70). Ankara: Akademisyen Yayınevi.
- Soykunt, N., Kırca, Ş. ve Önder, C. P. (2023). Mesleki müzik eğitimi veren öğretim elemanlarının Kodaly yaklaşımı ve uygulamaları ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Sanat Araştırmaları*, 2(1), 66-79.
- Sönmez, V. (2012). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı* (17. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sun, M. (2006). *Çocuklar ve gençler için şarkı demeti 1960-2006*. Ankara: Sun Yayınevi.
- Sun, M. ve Seyrek, H. (2002). *Okul öncesi eğitiminde müzik*. İzmir: Mey Yayınları.
- Süalp, Ç. (2018). *İlkokul sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve yeterliliklerinin incelenmesi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Şahin, D. ve Demir, İ. (2023). Eğitsel oyun yöntemi ile çağdaş sanat akımlarının öğretimi: Bir eylem araştırması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Dergisi*, 12, 254-268. DOI: 10.47994/usbad.1285397
- Şahin, K. ve Aksüt, M. (2002). I. kademede müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 4, 2.
- Şahin, O. (2009). *Kırıkkale il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili yeterlilikleri üzerine ilişkin bir araştırma*. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale.
- Şara Hürsoy, P. ve Demir, R. (2023). Kavram öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin ilköğretim 2. sınıf hayat bilgisi ders kitabına yansımaları. *Araştırma ve Deneyim Dergisi*, 8(1), 35-56.
- Şeker, S. S. ve Çilingir, V. (2022). Sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimine ilişkin tutumları ve müzik öğretimine ilişkin öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 57, 74-85.
- Şenler, Ö. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterliliklerine ilişkin görüşleri*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Şimşek, A. (2018). Araştırma modelleri. A. Şimşek (Ed.). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri içinde* (s. 80-107). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Taş, S. ve Sökezoğlu Atılgan, D. (2022) Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik öz-yeterlikleri ile müzik öğretim becerileri ve müziksel gelişimleri arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 47(209), 95-110.
- Tecimer, B. (2005). Suzuki okulu metodu. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 115-128.

- Tepeli, H. ve Yüksel, G. (2020). Ankara' da özengen müzik eğitimi veren kurumlara yönelik çok yönlü bir inceleme. H. Şahin (Ed.) *Eğitim Bilimleri Teori, Güncel Araştırmalar ve Yeni Eğilimler* içinde (s. 59-77). Karadağ: IVPE.
- Tezcan, M. (1985). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Torun, Ş. (2016). Müziğin beynimizdeki yolculuğu. *Osmangazi Tıp Dergisi* 38(1), 66-70.
- Topoğlu, O.(2015). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimine ilişkin görüşleri. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 654-673.
- Tunçer, D. ve Doğrusöz N. (2013). 36-72 aylık çocuklar ile Dalcroze yaklaşımı: oyun örnekleri. *Akademik Bakış Dergisi*, 36.
- Türk Dil Kurumu. (2022). Öğretim. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Türkmen, E. F. (2021). *Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde müzik öğretimi modül 9*. Burdur: Milli Eğitim Yayınları.
- Uçan, A. (2005a). *Müzik eğitimi, temel kavramlar – ilkeler- yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uçan, A. (2005b, Mayıs). *Genel müzik eğitiminde geleneksel müziklerimizin yeri ve önemine genel bir bakış*. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 10. Kuruluş Yıldönümü Etkinlikleri Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumun' da sunuldu, Van.
- Uluçay, T., (2012). İlköğretim 6-7-8. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların müziksel amaçlar bakımından incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 337- 358.
- Uluçay, T. (2009). *İlköğretim ikinci kademe müzik eğitimi dersinde 2005 – 2006 eğitim öğretim yılında okutulan müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların müziksel amaçlar bakımından analizi*. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Malatya.

- Üstün, H. (2023). İlkokul müzik eğitiminde fırsat eşitsizliği ve sonuçları. Prof. Dr. B. Aytemur ve Doç. B. Çokamay (Ed.) *Müzik Sanatı ve Eğitimde Çağdaş Yaklaşımlar* içinde (s. 25-38). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Varış, Y. A. (2020). Sınıf öğretmenlerinin gözüyle müzik dersleri. *Atlas Journal International Refereed Journal On Social Sciences*, 6(34), 936-946.
- Yahya Kaçar, G. (2009a). *Türk Musiki rehberi*. Ankara: Maya Akademi.
- Yahya Kaçar, G. (2009b). *Türk Musikisi üzerine görüşler (Analiz ve yorumlar)*. Ankara: Maya Akademi.
- Yalçın Dittgen, J. (2018). Suzuki yönteminde ailenin yeri ve önemi. *Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma e-Dergisi* 6, 13-20.
- Yaman, B. (2020). Sınıf öğretmenlerinin "oyunla öğretim" kavramına ilişkin algıları: Bir metafor çalışması. *Temel Eğitim Dergisi*, 2(1), 6-13.
- Yeşilyurt, S. ve Çapraz, C. (2018). Ölçek geliştirme çalışmalarında kullanılan kapsam geçerliliği için bir yol haritası. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 251-263.
- Yıldız, G. (2006). *İlköğretimde müzik öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldız, D. ve Uzunsakal, E. (2018). Alan araştırmalarında güvenilirlik testlerinin karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 14-28.
- Yılmaz, M. S. ve Yıldırım Orhan, Ş. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi kazanımlarına yönelik yeterlik durumları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 104-126.
- Yiğit, N. (2006). Koroda ses eğitimi çalışmalarının çocuk gelişimine etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 777-783.
- Yiğit, V. (2018). Müziğin öyküsü. https://www.academia.edu/38028212/MÜZİĞİN_ÖYKÜSÜ adresinden alınmıştır.
- Yokuş, H. ve Yokuş, T. (2010). *Müzik ve çalgı öğrenimi için strateji rehberi 1: Öğrenme stratejiler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yokuş, H. (2014). Müzik öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlilikleri. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), DOI:10.7816/sed-02-01-03.
- Yüksek Öğretim Kurulu.(2019). *Sınıf öğretmenliği lisans programı*. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-

Ogretmen-Yetistirme-Lisans-

Programlari/Sinif_Ogretmenligi_Lisans_Programi09042019 adresinden alınmıştır.

Yüksel, A. L. (1996). *Türkiye’ de erken müzik eğitimi kurumları olan çocuk korolarının meslek seçimine etkileri*. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Yünlü, F. (2002). *İlköğretim okullarında sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin eğitim gereksinimleri*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

Wikipedia. (2022). Kodaly yöntemi. http://tr.wikipedia.org/wiki/Kodaly_yöntemi adresinden alınmıştır.

Wikipedia. (2022). Köy enstitüsü. https://tr.wikipedia.org/wiki/Köy_enstitüsü adresinden alınmıştır.

Wikipedia. (2022). Prozodi. [https://tr.wikipedia.org/wiki/Prozodi_\(müzik\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Prozodi_(müzik)) adresinden alınmıştır.

Wikipedia. (2022). Türk halk müziği. https://tr.wikipedia.org/wiki/Türk_halk_müziği adresinden alınmıştır.

Zuckmayer, E., Cangal, N. ve Atalay A. (1977). *Müzik Teorisi (Armoni ve Kontrpuan)*. Ankara: Yaygın Yükseköğretim Kurumu Yayınları.

EKLER

Ek 1. Eğitim Müziği Yeterlik Envanteri EĞİTİM MÜZİĞİ DAĞARI YETERLİK ENVANTERİ

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin eğitim müziği dağına ilişkin yeterliliklerini belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Vereceğiniz cevaplar, yüksek lisans tezi kapsamında kullanılacaktır. Sorulara objektif olarak ve içtenlikle cevap vermeniz araştırmanın güvenilirliği açısından önem taşımaktadır. Katılımınız için teşekkür ederim.

Seda ÖNK AVŞAR
Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

1. EĞİTİM MÜZİĞİ DAĞARI YETERLİK ENVANTERİ

YÖNERGE: Aşağıda eğitim müziği dağına ilişkin maddeler verilmiştir. Her ifadeyi okuyunuz ve size uygun olanına (X) işareti koyunuz.

No.	Eğitim müziği dağına ilişkin maddeler	(1) Hiç	(2) Çok az	(3) Orta	(4) İyi	(5) Çok iyi
1	Okul şarkılarını prozodi (söz ve müziğin uyumu) açısından analiz edebilirim.					
2	Okul şarkılarında sözün ritmi ile ezginin ritmi arasındaki uyumu analiz edebilirim.					
3	Okul şarkılarında sözün vurgusu ile ezginin vurgusu arasındaki uyumu analiz edebilirim.					
4	Okul şarkılarını anlam/anlatım uyumu açısından analiz edebilirim.					
5	Bir şarkıyı cümlelerine ayırabilirim.					
6	Tonal sistemi bilirim.					
7	Tonal sistemin akrabalık ilişkilerini açıklayabilirim.					
8	Belirli bir tondaki şarkıyı, başka bir tona aktarabilirim.					
9	Türk Müziği makamlarını bilirim.					
10	Türk müziği makam dizilerini tampere sisteme aktarabilirim.					
11	Tonal ve makamsal ezgileri birbirinden ayırt edebilirim.					
12	Tekerlemeler, saymacalar ve ninniler ile ilgiliığara sahibim.					
13	Eğitim müziği açısından geleneksel Türk halk müziği dağına sahibim.					
14	Eğitim müziği açısından geleneksel Türk sanat müziği dağına sahibim.					
15	Popüler çocuk şarkıları dağına sahibim.					
16	Eğitim müziği açısından Türk okul şarkıları dağına sahibim					

No.	Eğitim müziği dağarına ilişkin maddeler	(1) Hiç	(2) Çok az	(3) Orta	(4) İyi	(5) Çok iyi
17	Yaş dönemlerine göre ses özelliklerini bilirim.					
18	Yaş dönemlerine göre ses sınırlarını bilirim.					
19	Yaş dönemlerine göre (gelişimsel özelliklerine göre, şarkı içeriği açısından) şarkı seçebilirim.					
20	Ses sınırlarına göre şarkı seçebilirim.					
21	Yaş dönemlerine ve ses sınırlarına göre ses açma egzersizleri yaptırabilirim.					
22	Bir şarkıyı eşlik çalgılarıyla çalabilirim.					
23	Yazılı bir eşliği olan şarkıya tartım çalgılarıyla eşlik yapabilirim.					
24	Bir şarkıya piyano ile doğaçlama olarak eşlik yapabilirim.					
25	Bir şarkıya ezgi çalgılarıyla doğaçlama olarak eşlik yapabilirim.					
26	Bir şarkıya tartım çalgılarıyla doğaçlama olarak eşlik yapabilirim.					
27	Bir şarkıyı kulaktan şarkı öğretim yöntemi kullanarak öğretebilirim.					
28	Bir şarkıyı nota ile şarkı öğretim yöntemi kullanarak öğretebilirim.					
29	Bir şarkıyı tümüyle öğretim yöntemi (parçalarına ayırmadan) kullanarak öğretebilirim.					
30	Bir şarkıyı bütün-parça-bütün yöntemi kullanarak öğretebilirim.					
31	Bir şarkıyı geleneksel öğretim yöntemleri kullanarak öğretebilirim.					
32	Çağdaş öğretim yöntemlerinden Dalcrose yöntemini bilirim.					
33	Çağdaş öğretim yöntemlerinden Orff yöntemini bilirim.					
34	Çağdaş öğretim yöntemlerinden Kodaly yöntemini bilirim.					
35	Çağdaş öğretim yöntemlerinden Suziki yöntemini bilirim.					
36	Şarkı söylerken müzikli oyunlaştırma (dramatizasyon) yapabilirim.					
37	Bir şarkıyı sözlerinden yola çıkarak öykünme devinimleriyle oyunlaştırma yapabilirim.					
38	Belirli bir şarkıya oyun uydurularak yapılan şarkıları bilirim.					
39	Öykünme devinimlerini müziğe uygun olarak ve hep birlikte yapabilirim.					
40	Beden devinimleriyle oyunlaştırılmış tartım çalışmaları yapabilirim.					

2. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz :

() Kadın () Erkek

2. Yaşınız:.....

3. Mezun olduğunuz okul türü:

() Öğretmen Okulu () Eğitim Enstitüsü () Eğitim Fakültesi () Diğer :

4. Eğitim durumunuz:

() Ön lisans () Lisans

() Yüksek lisans (tezsiz) () Yüksek lisans (tezli) () Doktora

5. Kaç yıldır öğretmen olarak çalışıyorsunuz?

6. Öğretmenlikteki kariyer basamağınız:

() Aday öğretmen () Öğretmen () Uzman öğretmen () Başöğretmen

7. Hangi statüde çalışıyorsunuz?

() Kadrolu () Ücretli

8. Branş değişikliği yaptınız mı? () Evet () Hayır

Soruya yanıtınız evet ise; önceki branşınız neydi?

9. Çalgı çalıyor musunuz? () Evet () Hayır

Soruya yanıtınız evet ise: hangi çalgıyı ya da çalgıları çalmaktasınız?

.....

Ek 2. Etik Kurul Kararı

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
ARAŞTIRMALARI
ETİK KURULU KARARLARI

KARAR TARİHİ	OTURUM NO	KARAR SAYISI
07.03.2023	04	03-32-37-38

Üniversitemiz Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nail YILDIRIM Başkanlığında toplandı.

KARAR 04.32- Eğitim Fakültesi Dekanlığının 14.02.2023 tarih ve 264354 sayılı yazısı görüşüldü.

Aşağıda bilgileri yer alan araştırmacıların yapmak istediği uygulamaların ve kullanacağı veri toplama araçlarının etik açıdan uygunluğuna oy birliği ile karar verildi.

ÇALIŞMANIN TÜRÜ	Yüksek Lisans Tezi
BAŞLIK	Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Müziği Dağarına İlişkin Yeterlikleri
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ/ YAZARI	Dr. Öğr. Üyesi Hamza ÜSTÜN
RAPORTÖR GÖRÜŞÜ	OLUMLU

Prof. Dr. Nail YILDIRIM

Etik Kurul Başkanı

(İmza)

Prof. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ
Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Emine ÖĞÜK
Üye

(İmza)

(İmza)

Doç. Dr. Mehmet KARGÜN

Üye

(İmza)

Doç. Dr. Muhittin DEMİRAY

Üye

(İmza)

Doç. Dr. Tuğba KILIÇER

Üye

(İmza)

Doç. Dr. Hüseyin Baha ÖZTUNÇ

Üye

(İmza)

Ek 3. Araştırma İzni

T.C.

TOKAT VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-27001677-44-74610654

17/04/2023

Konu : Anket Çalışma İzni

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.

b) 10/05/2022 tarihli ve 27001677/44/49317538 sayılı Valilik Makam Onayı.

c) Araştırma İzinleri İnceleme Komisyonunun 17.04.2023 tarihli tutanağı.

d) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 21.03.2023 tarihli ve 277901 sayılı yazısı.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nin ilgi (d) talebi gereği Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Seda ÖNK AVŞAR, Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilkokullarda öğretmenlere yönelik hazırlamış olduğu "Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Müziği Dağına İlişkin Yeterlikleri" konu başlıklı tez çalışmasını uygulamak istenmektedir.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Seda ÖNK AVŞAR, Dr. Öğr. Üyesi Hamza ÜSTÜN danışmanlığında hazırlamış olduğu "Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Müziği Dağına İlişkin Yeterlikleri" konulu bilimsel amaçlı tez çalışmasını Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilkokullardaki öğretmenlerine uygulama yapma isteği Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'unuza arz ederim.

Ahmet ÖZDEMİR
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR

Kaya ÇELİK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

1-Tutanak

2-Tokat GOP. Ünv. Rektörlüğü yazısı ve yazı ekleri

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Gop Bulvarı 60100 Merkez/TOKAT

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Güven KÖKSAL

Telefon No : 0 (356) 214 10 17

Unvan : Büro Hizmetleri

E-Posta: stratejigelistirme60@meb.gov.tr

İnternet Adresi: www.mebb.gov.tr

Faks:3562141186

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden **13a0-4dad-3283-8e55-2406** kodu ile teyit edilebilir.

Ek 4.Özgeçmiş**ÖZGEÇMİŞ**